

Dokument na rokovanie

A9-0225/2022

29.7.2022

SPRÁVA

o novej stratégii EÚ pre lesy do roku 2030 – udržateľné obhospodarovanie
lesov v Európe
(2022/2016(INI))

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Spravodajkyňa: Ulrike Müller

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko (*):
Luisa Regidenti, Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť
potravín

(*) Postup pridružených výborov – článok 57 rokovacieho poriadku

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	31
STANOVISKO VÝBORU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, VEREJNÉ ZDRAVIE A BEZPEČNOSŤ POTRAVÍN	35
STANOVISKO VÝBORU PRE ROZVOJ	49
INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE.....	57
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	58

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o novej stratégii EÚ pre lesy do roku 2030 – udržateľné obhospodarovanie lesov v Európe (2022/2016(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 16. júla 2021 s názvom Nová stratégia EÚ pre lesy do roku 2030 (COM(2021)0572),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 8. októbra 2020 o európskej stratégii lesného hospodárstva – ďalší postup¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 28. apríla 2015 o novej stratégii lesného hospodárstva EÚ: pre lesy a sektor lesného hospodárstva²,
- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), najmä na jej článok 4,
- so zreteľom na Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj a ciele udržateľného rozvoja OSN,
- so zreteľom na dohodu prijatú 12. decembra 2015 na 21. konferencii zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (COP 21) v Paríži (Parížska dohoda),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 o Európskej zelenej dohode (COM(2019)0640) a následné politické usmernenia predsedníčky Komisie Ursuly von der Leyenovej a Komisie,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy)³,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politik v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 525/2013 a rozhodnutie č. 529/2013/EÚ⁴,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov⁵ (smernica o obnoviteľných zdrojoch energie),

¹ Ú. v. EÚ C 395, 29.9.2021, s. 37.

² Ú. v. EÚ C 346, 21.9.2016, s. 17.

³ Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1.

⁴ Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 1.

⁵ Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82.

- so zreteľom na smernicu Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (smernica o biotopoch)⁶,
- so zreteľom na delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/268 z 28. októbra 2020, ktorým sa mení príloha IV k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841, pokiaľ ide o lesné referenčné úrovne, ktoré majú členské štáty uplatňovať v období 2021 – 2025⁷,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátanie prírody do našich životov (COM(2020)0380),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 10. marca 2020 s názvom Nová priemyselná stratégia pre Európu (COM(2020)0102),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 30. júna 2021 s názvom Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ – smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040 (COM(2021)0345),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 14. októbra 2020 s názvom Vlna obnovy pre Európu – ekologizácia našich budov, tvorba pracovných miest, zlepšovanie životných podmienok (COM(2020)0662),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. októbra 2018 s názvom Udržateľné biohospodárstvo pre Európu: ako lepšie prepojiť hospodárstvo, spoločnosť a životné prostredie (COM(2018)0673),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 23. marca 2022 o zaistení potravinovej bezpečnosti a posilnení odolnosti potravinových systémov (COM(2022)0133),
- so zreteľom na iniciatívu Nový európsky Bauhaus,
- so zreteľom na návrh nariadenia Komisie, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie⁸,
- so zreteľom na závery Rady z 5. novembra 2021 o novej stratégii EÚ pre lesy do roku 2030,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 8. decembra 2021 k oznámeniu Komisie s názvom Nová stratégia lesného hospodárstva EÚ do roku 2030⁹,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho výboru regiónov k oznámeniu Komisie s názvom Nová stratégia lesného hospodárstva EÚ do roku 2030,

⁶ Ú. v. EÚ L 206, 22.7.1992, s. 7.

⁷ Ú. v. EÚ L 60, 22.2.2021, s. 21.

⁸ Ú. v. EÚ C 189, 10.5.2022, s. 1.

⁹ Ú. v. EÚ C 152, 6.4.2022, s. 169.

- so zreteľom na povinnosti členských štátov podľa Dohovoru OSN o boji proti dezertifikácii;
- so zreteľom na správu Európskeho dvora audítorov z roku 2021 s názvom Osobitná správa č. 21/2021 – Financovanie EÚ v súvislosti s biodiverzitou a zmenou klímy v lesoch EÚ: pozitívne, ale obmedzené výsledky,
- so zreteľom na publikáciu Komisie z roku 2018 s názvom Usmernenie ku kaskádovému využívaniu biomasy s vybranými príkladmi osvedčených postupov v súvislosti s drewnou biomasou,
- so zreteľom na správu Spoločného výskumného centra Komisie z roku 2020 s názvom Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services: An EU ecosystem assessment (Mapovanie a hodnotenie ekosystémov a ich služieb: hodnotenie ekosystému EÚ),
- so zreteľom na správu Európskej environmentálnej agentúry z roku 2020 s názvom Stav prírody v EÚ – výsledky správ podávaných podľa smerníc o prírode za roky 2013 – 2018,
- so zreteľom na správu Forest Europe z roku 2020 s názvom State of Europe's Forests 2020 (Stav európskych lesov 2020).
- so zreteľom na Globálnu hodnotiacu správu Medzivládnej vedecko-politickej platformy pre biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES) o biodiverzite a ekosystémových službách za rok 2019,
- so zreteľom na vyhlásenie z Kunmingu – Ekologická civilizácia: budovanie spoločnej budúcnosti pre všetok život na zemi,
- so zreteľom na správu II. pracovnej skupiny Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) s názvom Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability (Zmena klímy 2022: dôsledky, adaptácia a zraniteľnosť),
- so zreteľom na osobitnú správu IPCC o zmene klímy, dezertifikácii, degradácii pôdy, udržateľnom obhospodarovaní pôdy, potravinovej bezpečnosti a emisiách skleníkových plynov v suchozemských ekosystémoch,
- so zreteľom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo 17. apríla 2018 vo veci C-441/17 Európska komisia/Poľská republika¹⁰,
- so zreteľom na projekty a postupy na koordináciu informácií o lesoch v Európe

¹⁰ Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo 17. apríla 2018, Európska komisia/Poľská republika, C-441/17, ECLI:EU:C:2018:255 (Nesplnenie povinnosti členským štátom – Životné prostredie – Smernica 92/43/EHS – Ochrana prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín – Článok 6 ods. 1 a 3 – Článok 12 ods. 1 – Smernica 2009/147/ES – Ochrana voľne žijúceho vtáctva – Články 4 a 5 – Lokalita Natura 2000 ‚Puszcza Białowieska‘ – Zmena plánu lesného hospodárenia – Zvýšenie objemu dobývateľného dreva – Plán alebo projekt, ktorý síce nie je priamo potrebný pre správu lokality, ale môže túto lokalitu významne ovplyvniť – Primerané posudzovanie vplyvov na životné prostredie – Nepriaznivý vplyv na integritu lokality – Účinné vykonanie ochranných opatrení – Účinky na miesta na rozmnožovanie alebo miesta na oddych chránených druhov).

[Európska sieť národných inventárov lesov (ENFIN), projekt FutMon, projekt Diabolo, Európsky atlas druhov lesných stromov a program mapovania a hodnotenia ekosystémov a ich služieb (MAES)],

- so zreteľom na správu zo spoločného seminára IPBES a IPCC o biodiverzite a zmene klímy z 10. júna 2021,
 - so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na stanoviská Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a Výboru pre rozvoj,
 - so zreteľom na správu Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A9-0225/2022),
- A. keďže EÚ si stanovila záväzné ciele znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2030 aspoň o 55 % a dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050¹¹; keďže EÚ sa zaviazala splniť ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja vrátane cieľa 15, ktorým je chrániť, obnovovať a podporovať udržateľné využívanie suchozemských ekosystémov, udržateľne obhospodarovať lesy, bojovať proti dezertifikácii, zastaviť a zvrátiť degradáciu pôdy a zastaviť stratu biodiverzity, a Parížsku dohodu a záväzky konferencie OSN o zmene klímy (COP 26); keďže lesy a drevospracujúci priemysel a služby, ako aj vlastníci a pracovníci budú zohrávať významnú a nenahraditeľnú úlohu pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja a cieľov Parížskej dohody, zatiaľ čo lesné ekosystémy a ich úložiská uhlíka majú zásadný význam pre zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu, pretože absorbujú a ukladajú približne 10 % emisií skleníkových plynov v Európe¹² a sú hlavnými nositeľmi biodiverzity;
- B. keďže v článku 4 ZFEÚ sa stanovujú spoločné právomoci a zodpovednosť v súvislosti s lesmi, najmä v rámci environmentálnej politiky EÚ, pričom sa v ňom neuvádza žiadna zmienka o spoločnej politike EÚ v oblasti lesného hospodárstva, a teda sa zachováva politika lesného hospodárstva ako právomoc členských štátov; keďže vzhľadom na vysokú rozmanitosť lesov EÚ, pokiaľ ide o biogeografiu, štruktúru, veľkosť, biodiverzitu, vlastnícke štruktúry a existujúce politiky, je v prípadoch, keď sa environmentálna politika, politika v oblasti klímy a iné relevantné politiky dotýkajú lesov, potrebné pri vypracúvaní a vykonávaní novej stratégie EÚ pre lesy (ďalej len „stratégia“) a príslušných právnych predpisov EÚ náležite uplatňovať zásadu subsidiarity a proporcionality; keďže podrobnosti týkajúce sa obhospodarovania lesov je potrebné upraviť na vnútroštátnej a regionálnej úrovni, a to prístupom zdola nahor; keďže vzhľadom na dôležitú úlohu lesov pri dosahovaní európskych cieľov v oblasti klímy je na lepšie dosiahnutie cieľov Európskej zelenej dohody a nato, aby bolo možné presnejšie vypočítať potenciálne zníženia emisií a obmedzenia využívania lesov, potrebná ďalšia koordinácia na úrovni EÚ;
- C. keďže princíp Európskej zelenej dohody ako prierezového prístupu k riešeniu klimatických a environmentálnych výziev, ktorý zabezpečuje, že príroda a biodiverzita

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality.

¹² Správa Európskej environmentálnej agentúry č. 5/2016 s názvom Európske lesné ekosystémy: stav a tendencie.

môžu byť náležite chránené spôsobom, ktorý vytvára udržateľný rast a pracovné miesta v rámci uhlíkovo neutrálneho, plne obehového a konkurencieschopného hospodárstva efektívne využívajúceho zdroje v rámci možností našej planéty, by mal usmerňovať vykonávanie stratégie pri riadení kompromisov, vytváraní synergií a hľadani správnej rovnováhy medzi viacerými funkciami lesov vrátane sociálno-ekonomických, environmentálnych a klimatických funkcií; keďže „ekosystém“ je fyzické prostredie tvorené živými a neživými komponentmi, ktoré na seba vzájomne pôsobia; keďže vďaka týmto interakciám ekosystémy vytvárajú rad prínosov pre ľudí a hospodárstvo nazývaných „ekosystémové služby“; keďže zmena klímy a strata biodiverzity a súvisiacich ekosystémových služieb predstavujú pre spoločnosť systémovú hrozbu; keďže lesy poskytujú širokú škálu ekosystémových služieb, ako je poskytovanie dreva, nedrevných výrobkov a potravín, sekvestrácia uhlíka, rezervoár biodiverzity, čisté ovzdušie a voda, prínosy pre miestnu klímu, ochrana pred prírodnými nebezpečenstvami, ako sú lavíny, záplavy alebo padanie skál, ako aj rekreačná, kultúrna a historická hodnota; keďže cieľom udržateľného obhospodarovania lesov je zabezpečiť vyvážené poskytovanie rôznych ekosystémových služieb a podporu úsilia o adaptáciu na zmenu klímy a jej zmiernenie;

- D. keďže výrobky z dreva prispievajú k zmierňovaniu zmeny klímy tým, že ukladajú uhlík a nahrádzajú výrobky s veľkou uhlíkovou stopou vrátane stavebných a obalových materiálov, textílií, chemikálií a palív; keďže výrobky z dreva sú obnoviteľné a do veľkej miery recyklovateľné a ako také majú obrovský potenciál podporovať obehové biohospodárstvo; keďže v dôsledku toho sú odvetvie lesného hospodárstva a drevospracujúci priemysel kľúčovými subjektmi ekologického hospodárstva;
- E. keďže v rámci balíka Fit for 55 a cieľa zosúladiť politiku v oblasti klímy s Parížskou dohodou sa reviduje smernica o obnoviteľných zdrojoch energie a nariadenie o začlenení emisií skleníkových plynov z využívania pôdy, zmien vo využívaní pôdy a lesného hospodárstva¹³; keďže Komisia navrhla nariadenie o výrobkoch, ktoré neprispievajú k odlesňovaniu; keďže vzhľadom na európsku koncepciu multifunkčných lesov musia byť tieto iniciatívy v súlade s politickými cieľmi Zelenej dohody na vysokej úrovni, akčným plánom pre biohospodárstvo, stratégiou obehového hospodárstva, stratégiou pre lesy, stratégiou v oblasti biodiverzity a dlhodobou víziou pre vidiecke oblasti;
- F. keďže vlastníctvo lesov v celej Európe je rozmanité, pokiaľ ide o veľkosť a vlastnícku štruktúru, čo vedie k veľkej rozmanitosti modelov riadenia; keďže približne 60 % lesov EÚ vlastní 16 miliónov súkromných vlastníkov lesov¹⁴, z ktorých významný podiel tvoria drobní vlastníci¹⁵, zatiaľ čo približne 40 % lesov EÚ je vo verejnom vlastníctve

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politik v oblasti klímy a energetiky na rok 2030 Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 1.

¹⁴ Oznámenie Komisie zo 16. júla 2021 s názvom Nová stratégia EÚ pre lesy do roku 2030 (COM(2021)0572).

¹⁵ V Európe ako celku má väčšina súkromných podnikov 10 ha alebo menej – Forest Europe, Stav európskych lesov 2020, 2020; v Nemecku má 50 % súkromných lesných podnikov menej než 20 ha, https://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/bundeswaldinventur3.pdf;jsessionid=972A5297B9463D98948E787D1AA78F19.live921?__blob=publicationFile&v=3; vo Francúzsku majú približne dve tretiny súkromných vlastníkov menej než 1 ha, https://franceboisforet.fr/wp-content/uploads/2021/04/Brochure_chiffresClesForetPrivee_2021_PageApage_BD.pdf; vo Fínsku má približne 45 % vlastníkov menej než 10 ha, <https://www.luke.fi/en/statistics/ownership-of-forest-land>; v Lotyšsku má

rôznych foriem; keďže zopár vlastníkov lesov má v rukách významný podiel celkovej plochy lesov, pričom niektorí z nich vlastnia hlavné závody na spracovanie dreva v EÚ; keďže zapojenie týchto vlastníkov, ich podpora a motivácia – skôr než uplatnenie sankcií – prostredníctvom komplexného politického a legislatívneho rámca, ktorý zabezpečuje právnu istotu a je založený na uznaní ich vlastníckych práv, skúseností ako správcov lesov, významu príjmov z obhospodarovania lesov a osobitných výziev, bude kľúčom k dosiahnutiu cieľov stratégie vrátane poskytovania služieb v oblasti klímy a iných ekosystémových služieb; keďže v tomto smere je dôležité, aby bol tento rámec jasný, transparentný a nespôsobil veľkú administratívnu záťaž všetkým aktérom;

- G. keďže v EÚ sa nachádza približne 5 % celkovej svetovej lesnej plochy, pričom lesy pokrývajú 43 % pevninskej plochy EÚ, čo je o čosi viac než plocha využívaná na poľnohospodárstvo, a obsahujú 80 % jej suchozemskej biodiverzity¹⁶; keďže podľa správy Európskej environmentálnej agentúry s názvom Životné prostredie v Európe – stav a perspektíva 2020: znalosti potrebné na prechod k udržateľnej Európe¹⁷ Európa zaznamenala obrovský pokles biodiverzity; keďže takmer 23 % európskych lesov sa nachádza v lokalitách sústavy Natura 2000, pričom ich podiel v niektorých členských štátoch presahuje 50 %, keďže takmer polovicu prirodzených biotopov v lokalitách sústavy Natura 2000 tvoria lesy;
- H. keďže z najnovších údajov zhromaždených podľa článku 17 smernice o biotopoch vyplýva, že podľa parametra stavu biotopov sa len 49 % lesných biotopov nachádza v dobrom stave¹⁸, stav 29,6 % biotopov je neznámy a 21,1 % sa nachádza v nepriaznivom stave, ktorý treba zlepšiť; keďže zameranie sa výlučne na súhrnné údaje môže byť nedostatočné na identifikáciu a riešenie kľúčových informácií o najnaliehavejších otázkach, a preto je potrebné preskúmať konkrétnejšie ukazovatele vývoja stavu lesov a tlakov na ne a zabezpečiť dostupnosť chýbajúcich údajov v budúcnosti; keďže tieto ukazovatele nepodporujú celkové negatívne hodnotenie stavu lesov EÚ, ale vykazujú pozitívne aj negatívne trendy¹⁹, ktoré si vyžadujú individuálne diferencované reakcie; keďže lesy sú čoraz zraniteľnejšie voči vplyvom zmeny klímy, najmä rastúcemu výskytu lesných požiarov; keďže vyčíslenie vplyvu takýchto škodlivých činiteľov na odolnosť a produktivitu lesov vo veľkom rozsahu je stále veľkou výzvou;
- I. keďže lepšie pochopenie potenciálnych prírodných škodlivých činiteľov pôsobiacich v dôsledku zmeny klímy v európskych lesoch by malo byť ďalej východiskom pre usmernenia týkajúce sa obhospodarovania lesov a podkladom pre adaptačné politiky zamerané na riešenie týchto zraniteľností;

približne 50 % vlastníkov menej než 5 ha,

https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/MAF_parskats_Silava_privat_meza_apsaimn_monitorings.pdf.

¹⁶ Science for Environment Policy, European Forests for biodiversity, Climate Change mitigation and adaptation (Veda pre environmentálnu politiku, Európske lesy pre biodiverzitu, zmierňovanie zmeny klímy a adaptácia na zmenu klímy), Future Brief 25, Science Communication Unit, UWE Bristol, 2021, <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>.

¹⁷ Európska environmentálna agentúra, The European environment — state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe (Životné prostredie Európy – stav a perspektíva 2020: znalosti potrebné na prechod k udržateľnej Európe), 11. mája 2020, s. 83, <https://www.eea.europa.eu/soer-2020/>.

¹⁸ Oznámenie Komisie zo 16. júla 2021 s názvom Nová stratégia EÚ pre lesy do roku 2030 (COM(2021)0572).

¹⁹ Spoločné výskumné centrum, Mapovanie a hodnotenie ekosystémov a ich služieb: hodnotenie ekosystému EÚ, 2020; vývoju stavu lesov sa venuje aj publikácia Forest Europe: Stav európskych lesov 2020, 2020.

- J. keďže zber a udržiavanie transparentných a spoľahlivých vysokokvalitných údajov, výmena poznatkov a najlepších postupov a primerane financovaný a dobre koordinovaný výskum majú kľúčový význam pri riešení výziev a poskytovaní príležitostí a pri plnení viacerých funkcií lesov vrátane rôznych výhod, ktoré poskytujú produkty drevospracujúceho priemyslu, v čoraz komplexnejšom prostredí; keďže údaje o lesoch dostupné na úrovni EÚ sú neúplné a nemajú rovnakú kvalitu, čo EÚ a členským štátom bráni v koordinácii obhospodarovania a ochrany lesov; keďže je potrebné najmä lepšie monitorovať stav lesných ekosystémov, ako aj vplyv opatrení v oblasti lesného hospodárstva na biodiverzitu a klímu;
- K. keďže na medzinárodnej úrovni je Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) hlavným fórom na vypracovanie medzinárodne dohodnutých definícií lesov a lesného hospodárstva; keďže FAO zhromažďuje a poskytuje údaje o lesoch a lesnom hospodárstve; keďže Komisia a členské štáty prispievajú k práci FAO;
- L. keďže poskytovanie rôznych ekosystémových služieb lesného hospodárstva prostredníctvom odvetvia lesného hospodárstva a drevospracujúceho priemyslu je dôležitým pilierom príjmov a zamestnanosti, najmä vo vidieckych oblastiach, ale aj v mestských oblastiach prostredníctvom následného využitia takýchto služieb; keďže pri vykonávaní stratégie by sa mala venovať náležitá pozornosť rozvoju príjmov a zamestnanosti, ale aj atraktívnosti zamestnanosti v tomto odvetví prostredníctvom kvalitných pracovných miest, sociálnej ochrany, noriem bezpečnosti a ochrany zdravia, nepretržitého rozvoja partnerstiev v oblasti zručností za účasti zainteresovaných strán a primeraných možností odbornej prípravy pre riadiacich pracovníkov a zamestnancov; keďže zamestnanosť v európskom lesnom hospodárstve klesla v rokoch 2000 až 2015 o tretinu, predovšetkým v dôsledku zvýšenej mechanizácie v drevospracujúcom a papierenskom priemysle²⁰; keďže zlepšený dizajn lesníckych strojov môže prispieť k ochrane pracovníkov a znížiť vplyv na pôdu a vodu; keďže ťažba dreva a drevospracujúci priemysel patria medzi najnebezpečnejšie priemyselné odvetvia s vysokou mierou pracovných úrazov, chorôb z povolania a skorého odchodu do dôchodku;
- M. keďže rozloha európskych lesov a objem ich biomasy sa na rozdiel od znepokojujúcich celosvetových trendov odlesňovania zvyšuje²¹; keďže EÚ môže zohrávať dôležitú úlohu pri riešení globálneho odlesňovania, čo sa zdôrazňuje v návrhu nariadenia Komisie o výrobkoch, ktoré neprispievajú k odlesňovaniu; keďže okrem regulácie dovozu by európska stratégia pre lesy, v ktorej sa uvádzajú najlepšie postupy pre hospodársky životaschopné udržateľné obhospodarovanie lesov, mohla prispieť k zlepšeniu globálneho obhospodarovania lesov;
- N. keďže v súčasnosti sú zavedené celosvetové dobrovoľné certifikačné systémy pre udržateľné obhospodarovanie lesov; keďže certifikačné systémy sú základným nástrojom na splnenie požiadaviek nariadenia EÚ o dreve²² týkajúcich sa náležitej

²⁰ Správa Forest Europe z roku 2020 s názvom Stav európskych lesov 2020.

²¹ Spoločné výskumné centrum, Mapovanie a hodnotenie ekosystémov a ich služieb: hodnotenie ekosystému EÚ, 2020; vývoju stavu lesov sa venuje aj publikácia Forest Europe: Stav európskych lesov 2020, 2020.

²² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 995/2010 z 20. októbra 2010, ktorým sa ustanovujú povinnosti hospodárskych subjektov uvádzajúcich na trh drevo a výrobky z dreva (Ú. v. EÚ L 295, 12.11.2010, s. 23).

starostlivosti²³;

- O. keďže proces udržateľného obhospodarovania lesov v Európe by mal zabezpečiť, aby sa dosiahla správna rovnováha medzi tromi piliermi udržateľnosti, konkrétne ochranou životného prostredia, sociálnym rozvojom a hospodárskym rozvojom;
- P. keďže kritériá a ukazovatele na vymedzenie udržateľného obhospodarovania lesov, ktoré sa bežne používajú v EÚ, sú založené na celoeurópskej spolupráci v rámci procesu Forest Europe, ktorého signatármi sú všetky členské štáty a Európska komisia; keďže v rámci svojho prebiehajúceho pracovného programu Forest Europe inicioval prehodnotenie vymedzenia udržateľného obhospodarovania lesov; keďže Forest Europe zhromažďuje a poskytuje informácie o stave a trendoch v lesoch a lesnom hospodárstve na základe kritérií udržateľného obhospodarovania lesov; keďže je potrebné zabezpečiť, aby ukazovatele a prahové hodnoty boli založené na dôkazoch, a v tejto súvislosti úzko spolupracovať s členskými štátmi; keďže nové transparentné ukazovatele a prahové hodnoty by mohli zlepšiť udržateľnosť odvetvia vzhľadom na jeho význam, pokiaľ ide o environmentálne, hospodárske a sociálne hodnoty; keďže rámec udržateľného obhospodarovania lesov sa bude musieť jasne vymedziť, najmä pokiaľ ide o kritériá, ukazovatele a prahové hodnoty týkajúce sa zdravia ekosystémov, biodiverzity a zmeny klímy, aby sa stal podrobnejším a užitočnejším kontrolným nástrojom na určenie a porovnanie rôznych prístupov k obhospodarovaniu, ich vplyvu a celkového stavu a ochrany európskych lesov; keďže udržateľné obhospodarovanie lesov by malo ísť ruka v ruke s podporou multifunkčnej úlohy lesov, aby sa zabezpečil úplný súlad s rozmanitosťou lesov a osobitosťami každého regiónu;
- Q. keďže agrolesníctvo vymedzené ako systémy využívania pôdy, v ktorých sa stromy pestujú v kombinácii s poľnohospodárstvom na tej istej pôdnej jednotke, je súbor systémov obhospodarovania pôdy, ktoré môžu zvýšiť celkovú produktivitu, vytvárať viac biomasy, udržiavať a obnoviť pôdu a poskytnúť viacero hodnotných ekosystémových služieb; keďže v EÚ existujú dva hlavné typy: lesopastierske agrolesníctvo (pasenie zvierat alebo krmivo pre zvieratá pestované pod stromami) a agrolesníctvo s ornou pôdou (plodiny pestované pod stromami, pričom vzdialenosť riadkov umožňuje premávku traktorov); keďže väčšina existujúcich agrolesníckych systémov v EÚ sú lesopastierske systémy a rozšírenie agrolesníctva môže priniesť viaceré výhody vzhľadom na tlaky na životné prostredie;
- R. keďže cieľom stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 je „vymedziť, zmapovať, monitorovať a prísne chrániť všetky zostávajúce klimaxové lesy a pralesy v EÚ“; keďže ochrana lesov vrátane všetkých zostávajúcich pralesov a pralesovitých porastov v EÚ má zásadný význam pre zachovanie biodiverzity a zmiernenie zmeny klímy; keďže podľa správy Spoločného výskumného centra za rok 2021²⁴ už zostáva v Európe len 4,9 milióna hektárov pralesov a starých lesov, čo predstavuje len 3 % celkovej lesnej plochy Únie a 1,2 % pevniny Únie; keďže pralesy a pralesovité porasty zohrávajú kľúčovú úlohu pri ochrane biodiverzity; keďže majú často vysokú biologickú

²³ Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre životné prostredie, Study on certification and verification schemes in the forest sector and for wood-based products (Štúdiá o systémoch certifikácie a overovania v odvetví lesného hospodárstva a výrobkov z dreva), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2021, <https://op.europa.eu/sk/publication-detail/-/publication/afa5e0df-fb19-11eb-b520-01aa75ed71a1>

²⁴ Spoločné výskumné centrum, Mapovanie a posudzovanie pralesov a pralesovitých porastov v Európe, 2021.

rozmanitosť v porovnaní s inými lesmi v tom istom ekologickom regióne, sú bohaté na druhy a sú domovom osobitnej flóry a fauny; keďže pralesy a pralesovité porasty poskytujú aj širokú škálu ďalších kľúčových ekosystémových služieb; keďže operatívne vymedzenie pralesov a pralesovitých porastov je potrebné na riadne navrhovanie, vykonávanie a monitorovanie politiky;

- S. keďže sieť Integrate je platforma zástupcov rôznych európskych krajín, ktorú iniciovali vlády viacerých členských štátov a ktorú podporuje Stály lesnícky výbor Komisie, ktorá poskytuje vedecké odporúčania a doteraz slúžila ako dôležitá hnacia sila identifikácie prostriedkov na začlenenie ochrany prírody do udržateľného obhospodarovania lesov; keďže práca platformy zohráva dôležitú úlohu pri výmene skúseností a najlepších postupov;
- T. keďže projekt Alterfor financovaný z programu Horizont 2020 posudzoval potenciál na optimalizáciu metód obhospodarovania lesov, ktoré sa v súčasnosti používajú, a predstavil alternatívne modely obhospodarovania lesov s príležitosťami a výzvami uvedenými pre každú alternatívu;
- U. keďže v rámci projektu Sincere financovaného z programu Horizont 2020 sa rozvíjali nové politiky a nové obchodné modely prepojením poznatkov a odborných znalostí z praxe, vedy a politiky v celej Európe aj mimo nej s cieľom preskúmať nové prostriedky na zlepšenie ekosystémových služieb lesného hospodárstva spôsobmi, ktoré sú prospešné pre vlastníkov lesov a uspokojujú široké spoločenské potreby;
- V. keďže vojna na Ukrajine bude mať veľký vplyv na dovoz dreva, najmä na dovoz brezového dreva, kde 80 % svetovej produkcie zabezpečuje Rusko, a na európsky drevospracujúci priemysel a vývoz spracovaných výrobkov; keďže legitímne sankcie uvalené na Rusko vyvolávajú otázku závislosti EÚ od dovozu dreva z Ruska; keďže EÚ pokrýva približne 80 % svojho dopytu po dreve na domácom trhu a dovoz z Ruska predstavuje len približne 2 % celkovej spotreby; keďže Fínsko a Švédsko sú hlavnými dovozcami nespracovanej guľatiny do EÚ a budú sa na ne vzťahovať zákazy obchodovania²⁵;
- W. keďže nezákonná ťažba dreva vrátane ťažby dreva v chránených oblastiach, ako sú oblasti sústavy Natura 2000, je pretrvávajúcim a nevyriešeným problémom vo viacerých členských štátoch;
- X. keďže lesy majú zásadný význam pre telesné a duševné zdravie a pohodu ľudí, sú hnacou silou prechodu na hospodárstvo bez fosílnych palív a zohrávajú dôležitú úlohu v živote miestnych komún, najmä vo vidieckych oblastiach, kde významne prispievajú k obžive miestneho obyvateľstva;
- 1. víta novú stratégiu EÚ pre lesy a jej ambíciu zvýšiť vyvážený príspevok multifunkčných lesov k cieľom Zelenej dohody a jej stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, najmä cieľom vytvárania udržateľného zeleného rastu a zelených pracovných miest a dosiahnutia uhlíkovo neutrálneho, environmentálne udržateľného a plne obehového hospodárstva v rámci možností našej planéty a klimatickej neutrality

²⁵ <https://www.wur.nl/en/research-results/research-institutes/environmental-research/show-wenr/does-the-eu-depend-on-russia-for-its-wood.htm>

najneskôr do roku 2050; zdôrazňuje význam spoľahlivej vedecky podloženej stratégie zohľadňujúcej environmentálny, sociálny a hospodársky rozmer udržateľnosti integrovaným a vyváženým spôsobom, keďže lesy okrem toho, že prispievajú k plneniu cieľov v oblasti klímy a biodiverzity, a to aj prostredníctvom ochrany pôdy a vody, poskytujú hospodárske a sociálne výhody a širokú škálu služieb od spôsobu živobytia až po rekreáciu;

2. vyjadruje poľutovanie nad tým, že nová stratégia EÚ pre lesy nebola riadne vypracovaná spolu s Európskym parlamentom, členskými štátmi a zainteresovanými stranami a že stanoviská spoluzákonodarcov neboli primerane zohľadnené; zdôrazňuje význam posilnenia spolupráce, pokiaľ ide o vykonávanie novej stratégie EÚ pre lesy do roku 2030;
3. uznáva, že v súlade s udržateľným obhospodarovaním lesov a s cieľom zvýšiť kvalitu a rozmanitosť lesných ekosystémov sú udržiavanie, ochrana, posilňovanie, obnova a udržateľné využívanie zdravých a odolných lesov základnými cieľmi stratégie EÚ pre lesy a všetkých aktérov v lesnom hospodárstve a hodnotovom reťazci lesného hospodárstva, kde sa drevo využíva ako všestranná, obnoviteľná surovina na maximalizáciu sebestačnosti v EÚ; okrem toho konštatuje, že tieto ciele sú v súlade s očakávaniami a požiadavkami spoločnosti a s kľúčovými prioritami ľudí v EÚ; zdôrazňuje, že lesné hospodárstvo blízke prírode a udržateľné obhospodarovanie lesov majú potenciál priniesť podobné alebo lepšie hospodárske úžitky a zároveň zachovať a podporovať integritu a odolnosť ekosystémov a zvyšovať potenciál lesov ako miest záchytu uhlíka a útočísk biodiverzity a potenciál obnovy biodiverzity;
4. uznáva kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú lesy, ich biodiverzita a jedinečné ekosystémy pri prispievaní k zdravému stavu životného prostredia, opatreniam na zmiernenie zmeny klímy, zabezpečeniu čistého ovzdušia, stability vody a pôdy a úrodnosti, pričom poskytujú rozmanité biotopy a mikrobiotopy mnohým druhom, čím podporujú bohatú biodiverzitu; zdôrazňuje zásadnú úlohu lesov pre ľudské zdravie a pohodu vrátane mestských a prímestských zalesnených oblastí, ktoré sú prístupné tým, ktorým najviac chýba kontakt s prírodou, ako aj pre poskytovanie vzdelávacích a turistických služieb; zdôrazňuje potrebu podporovať prístup „jedno zdravie“, ktorý uznáva vnútornú súvislosť medzi ľudským zdravím, zdravím zvierat a zdravou prírodou; zdôrazňuje, že na zachovanie a posilnenie európskej biodiverzity a ekosystémov a služieb, ktoré poskytujú, je nevyhnutné správne riadenie lokalít sústavy Natura 2000;
5. zdôrazňuje zásadnú úlohu lesných ekosystémov pri zmiernení zmeny klímy a adaptácii na ňu a prispievaní k cieľu EÚ dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050; uznáva, že zmena klímy mení schopnosť rastu lesov v niektorých oblastiach, zvyšuje frekvenciu a závažnosť sucha, záplav a požiarov a podnecuje šírenie nových škodcov a chorôb, ktoré postihujú lesy; konštatuje, že neporušené ekosystémy majú lepšiu schopnosť prekonať environmentálne stresové faktory vrátane zmien klímy než poškodené ekosystémy, keďže sa prirodzene vyznačujú vlastnosťami, ktoré im umožňujú maximalizovať ich schopnosť adaptácie; zdôrazňuje, že zmena klímy bude mať v nadchádzajúcich rokoch ešte väčší negatívny vplyv na európske lesy a že to bude mať vplyv najmä na oblasti s rovnorodými a rovnovekými lesnými porastmi; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu posilniť odolnosť európskych lesov, najmä zvýšením rozmanitosti lesov z hľadiska ich štruktúry, funkcie a zloženia; trvá na tom, že

štruktúralne bohaté zmiešané lesy so širokou ekologickou amplitúdou majú vyššiu odolnosť a väčšiu schopnosť adaptácie v tomto smere; poukazuje na to, že za určitých podmienok môžu stabilné zmiešané lesy prirodzene obsahovať obmedzený počet druhov; zdôrazňuje, že lesná pôda s príslušnými úložiskami uhlíka v podobe živých stromov a odumretého dreva je kľúčovým faktorom na obmedzenie globálneho otepľovania, prispieva k plneniu cieľov EÚ v oblasti klimatickej neutrality a posilňuje biodiverzitu; domnieva sa, že podpora biologicky rozmanitých lesov je najúčinnnejším poistením proti zmene klímy a strate biodiverzity;

6. vyzdvihuje neustále rastúce pokrytie a objem²⁶ lesov v EÚ napriek spomaleniu v posledných rokoch, čo je v rozpore s celosvetovým trendom odlesňovania²⁷; uznáva úsilie všetkých aktérov v hodnotovom reťazci lesného hospodárstva a nadväzujúcich odvetví, ktorí prispeli k tomuto vývoju; je znepokojený rastúcim tlakom na lesy v EÚ a ich biotopy, ktorý je umocnený zmenou klímy, a zdôrazňuje naliehavú potrebu chrániť a zvýšiť odolnosť lesov a ekosystémov, a to aj prostredníctvom opatrení na zvyšovanie kapacity na prispôsobenie sa zmene klímy a tam, kde je to možné, znížiť tlaky, so zreteľom na vlastnosti lesa; so znepokojením konštatuje, že zraniteľnosť lesov v EÚ voči invazívnym škodcom a patogénom sa zrejme zvýšila a že ohniská sú hrozbou pre sekvestrovaný uhlík²⁸, biodiverzitu a kvalitu dreva;
7. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že ich právne predpisy poskytnú lesom najlepšiu možnú ochranu pred znečistením a poškodením; poukazuje najmä na ochranu pred kontamináciou, napríklad olovenou muníciou alebo pesticídmi, extrémnou kompresiou pôdy z dôvodu nevhodného používania strojov a ochranu pred poškodením divou zverou alebo poškodením spôsobeným príliš veľkou populáciou párnokopytníkov;
8. poukazuje na osobitosť a rozmanitosť odvetví lesného hospodárstva v členských štátoch a zdôrazňuje, že lesy EÚ sa vyznačujú rozmanitými prírodnými podmienkami, ako sú biogeografia, veľkosť, štruktúra a biodiverzita, ako aj vlastníckymi štruktúrami, formami správy, výzvami a príležitosťami a že väčšinu z nich formovali stáročia ľudských interakcií, zásahov a hospodárenia, a teda sú určitou formou kultúrneho dedičstva; pripomína tiež, že pralesy a pralesovité porasty sú oblasti, ktoré sa rozvíjali s malými alebo so žiadnymi ľudskými zásahmi a obhospodarovaním; zdôrazňuje, že nato, aby sa stratégia mohla vykonávať vo všetkých druhoch lesov a situácií, sa v niektorých prípadoch vyžadujú prispôbosené prístupy, pokiaľ ide o obhospodarovanie lesov a poskytovanie ekosystémových služieb;
9. uznáva, že obhospodarovanie lesov je špecifické pre danú lokalitu a že rôzne lesné podmienky a typy lesov si môžu vyžadovať rôzne prístupy k obhospodarovaniu založené na rôznych ekologických potrebách a charakteristikách lesnej pôdy a zohľadňovať práva a záujmy pracovníkov v odvetví lesného hospodárstva, vlastníkov a iných dotknutých aktérov;

²⁶ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_21/SR_Forestry_SK.pdf.

²⁷ Forest Europe, Stav európskych lesov 2020, 2020.

²⁸ Science for Environment Policy, European Forests for biodiversity, Climate Change mitigation and adaptation (Veda pre environmentálnu politiku, Európske lesy pre biodiverzitu, zmierňovanie zmeny klímy a adaptácia na zmenu klímy), Future Brief 25, Science Communication Unit, UWE Bristol, 2021, <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>.

10. zdôrazňuje doterajší prínos vlastníkov lesov a aktérov v celom hodnotovom reťazci lesného hospodárstva k úsiliu o dosiahnutie udržateľného a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 a hodnotu generačných a historických poznatkov a odborných znalostí v oblasti lesného hospodárstva a udržateľného obhospodarovania lesov;
11. uznáva zložitosť posudzovania stavu lesov, ako aj nerovnomernú dostupnosť, rozmanitosť a kvalitu údajov, a preto zdôrazňuje potrebu nepretržitého politického a vedeckého dialógu zvýšené financovanie na všetkých úrovniach, počnúc konzultáciami s členskými štátmi, a najmä s vlastníkmi a správcami lesov, s cieľom zlepšiť zber údajov o stave lesov a v náležitých prípadoch harmonizáciu údajov; zdôrazňuje, že je potrebné zohľadniť aj finančné prostriedky a ľudské zdroje, najmä aby bolo možné včas identifikovať využívanie lesov spôsobmi efektívne využívajúcimi zdroje a obmedzenia využívania lesov;
12. zdôrazňuje, že hoci sa stratégia a jej vykonávanie zameriavajú na lesy v EÚ, musia byť v súlade s prácou, ktorú na celoeurópskej úrovni vykonali Forest Europe a medzinárodné organizácie, ako je FAO, a musia zohľadňovať názory expertných skupín a prácu vykonanú na úrovni členských štátov; zdôrazňuje, že stratégia a jej vykonávanie by mali zabrániť zdvojovaniu práce a zvyšovaniu administratívnej záťaže; ďalej sa domnieva, že vzhľadom na silný záväzok EÚ chrániť biodiverzitu a záchyty uhlíka a podporovať udržateľné získavanie, produkciu a využívanie zdrojov na celom svete, ako sa zdôrazňuje v návrhu Komisie týkajúcom sa nariadenia o výrobkoch, ktoré neprispievajú k odlesňovaniu, by sa stratégia mala vykonávať tak, aby slúžila ako vzor najlepších postupov, pričom bude brať do úvahy rozmanitosť východiskových situácií a zároveň motivovať k prijatiu podobných postupov v iných regiónoch;
13. zdôrazňuje, že na dosiahnutie rôznych cieľov stratégie musí byť jej vykonávanie na regionálnej a miestnej úrovni v súlade so sledovaným cieľom, pričom sa musí vziať do úvahy aj sociálno-ekonomický dosah, ktorý môže priniesť, a to aj prispôbením jej vykonávania miestnym podmienkam a skúsenostiam a tradičným vedomostiam a spôsobom použitia, s prihliadnutím na súčasné vedecké chápanie, a poskytnutím potrebných zručností zainteresovaným stranám; konštatuje, že musí byť založená na úplnom uznaní vlastníckych práv, hospodársky, environmentálne a sociálne životaschopnom odvetví lesného hospodárstva a na zásade „znečisťovateľ platí“, pretože ide o kľúčové prvky pri poskytovaní rôznych lesníckych služieb a zlepšovaní odolnosti;
14. vyzýva Komisiu, aby poskytla komplexné posúdenie vplyvu stratégie s cieľom identifikovať dôsledky pre trhové podmienky, vidiecke oblasti a rôzne potreby financovania vrátane výskumu a inovácií, rozvoja zručností, infraštruktúry, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu a zlepšovania biodiverzity;

Podpora vyváženej multifunkčnosti

15. uznáva kľúčovú úlohu lesov a celého hodnotového reťazca lesného hospodárstva pri ochrane klímy a biodiverzity a pri zmierňovaní zmeny klímy v záujme pomoci pri dosahovaní udržateľného a klimaticky neutrálneho hospodárstva najneskôr do roku 2050; zdôrazňuje, že multifunkčná úloha lesov zahŕňa viaceré ekosystémové služby a

sociálno-ekonomické funkcie, ako je zachovanie a posilnenie biodiverzity a pôdy, zmierňovanie zmeny klímy, sekvestrácia a ukladanie uhlíka z atmosféry, predchádzanie degradácii pôdy, poskytovanie obnoviteľných surovín a prírodných surovín a lekárskech, jedlých a kuchynských produktov a neextraktívne hospodárske činnosti vrátane udržateľného ekologického cestovného ruchu, ktoré vedú k tvorbe pracovných miest a hospodárskemu rastu vo vidieckych a mestských oblastiach, bojujú proti vyľudňovaniu vidieka, prispievajú k poskytovaniu čistej vody a ovzdušia, ochrane pred prírodnými nebezpečenstvami a ponúkajú rekreačné, zdravotné, estetické a kultúrne výhody; zdôrazňuje, že vykonávanie stratégie musí zabezpečiť vyvážené poskytovanie všetkých služieb a zachovať a posilniť konkurencieschopnosť a inovácie; zdôrazňuje, že úspešné poskytovanie služieb si vyžaduje udržateľné aktívne hospodárenie;

16. domnieva sa, že kľúčovou zásadou vyváženia viacerých funkcií lesa a vymedzenia cieľov a opatrení na poskytovanie všetkých ekosystémových služieb by malo byť úsilie o maximalizáciu synergií a minimalizáciu kompromisov na základe informácií založených na dôkazoch;
17. zdôrazňuje, že lesy prispievajú k zmierňovaniu zmeny klímy sekvestráciou uhlíka, ukladaním uhlíka a udržateľným nahrádzaním fosílnych palív a odvodených produktov, materiálov, zdrojov energie a iných výrobkov s vysokou environmentálnou a uhlíkovou stopou drevom a výrobkami z dreva; zdôrazňuje, že drevo je jediný významný prírodný obnoviteľný zdroj, ktorý má potenciál nahradiť niektoré veľmi energeticky náročné materiály, ako je cement a plasty, a bude po ňom v budúcnosti väčší dopyt; konštatuje, že stratégia sa osobitne zameriava na ukladanie uhlíka v stavebníctve, a domnieva sa, že jej vykonávanie by malo jasne podporovať širšie využívanie rôznych možností drevných náhrad a vychádzať z vedecky podložených a spoľahlivých posúdení životného cyklu v súlade s environmentálnymi cieľmi EÚ, biohospodárskej a priemyselnej stratégie, aby sa mohol uvoľniť plný potenciál výrobkov lesného hospodárstva v záujme posilnenia obehového hospodárstva a v rámci boja proti zmene klímy a aby nastúpila éra postfosílného hospodárstva; zdôrazňuje úlohu výskumu nahrádzania fosílnych materiálov a fosílnych palív; zdôrazňuje, že je potrebné znížiť spotrebu EÚ vo všeobecnosti, a víta zavedenie metodiky na kvantifikáciu klimatických prínosov výstavby z dreva;
18. zdôrazňuje, že by sa nemal prehliadať značný význam zdravej a úrodnej lesnej pôdy, keďže je nevyhnutným predpokladom pre udržanie života, zvyšovanie produktivity lesov²⁹, ukladanie uhlíka a ochranu životne dôležitej podzemnej hubovej siete, ktorá umožňuje stromom spoločne využívať zdroje ako živiny a voda alebo vysielajú obranné signály, čím sa zvyšuje odolnosť proti škodcom a chorobám alebo dokonca suchu a extrémnym poveternostným javom^{30, 31, 32}, ktorých intenzita a frekvencia sa

²⁹ Oznámenie Komisie zo 17. novembra 2021 s názvom Stratégia EÚ v oblasti pôdy do roku 2030 – Využívanie prínosov zdravej pôdy v prospech ľudí, potravín, prírody a klímy (COM(2021)0699).

³⁰ Pickles, B. J. a Simard, S. W., *Mycorrhizal Networks and Forest Resilience to Drought, Mycorrhizal Mediation of Soil – Fertility, Structure, and Carbon Storage* (Mykorízne siete a odolnosť lesov voči suchám, Mykoríza ako pôdny sprostredkovateľ: úrodnosť, štruktúra a ukladanie uhlíka), Elsevier, Amsterdam, 2017, s. 319-339.

³¹ Gorzelak, M. A. a kol., *Inter-plant communication through mycorrhizal networks mediates complex adaptive behaviour in plant communities* (Komunikácia medzi rastlinami prostredníctvom mykoríznych sietí sprostredkúva komplexné adaptatívne správanie v rastlinných spoločenstvách), *AoB Plants*, 2015.

³² Usman, M. a kol., *Mycorrhizal Symbiosis for Better Adaptation of Trees to Abiotic Stress Caused by Climate*

pravdepodobne zintenzívnia v dôsledku zmeny klímy;

19. zdôrazňuje, že nato, aby výrobky na báze dreva optimálne prispievali k zmierňovaniu zmeny klímy a obehovému hospodárstvu, je potrebné, aby sa využívali čo najefektívnejším a najudržateľnejším spôsobom; domnieva sa, odstraňovanie dreva sa musí obmedziť limitmi udržateľnosti a že zásady kaskádového využívania³³ sú dobrou normou pre efektívne využívanie, ale nesmie sa pri nich používať statický prístup, a preto sa musia pravidelne prispôbovať tak, aby odrážali inovatívne spôsoby využitia, napríklad v stavebníctve, textíliách, biochemikáliách, zdravotníctve a materiáloch pre batérie; zdôrazňuje, že drevné zdroje sa musia využívať čo najefektívnejšie, pričom hospodárske a operačné rozhodnutia musia zohľadňovať vnútroštátne špecifiká, a zdôrazňuje, že dobre fungujúci a nenarušený trh môže stimulovať efektívne a udržateľné využívanie drevných zdrojov v spojení s primeranými opatreniami na zabezpečenie ochrany životného prostredia;
20. zdôrazňuje význam spoľahlivých a udržateľných dodávok dreva, výrobkov z dreva a lesnej biomasy pre dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti udržateľnosti vrátane cieľa uhlíkovej neutrality do roku 2050 a cieľa zeleného rastu a pracovných miest, ktorý bol vytýčený v Zelenej dohode; konštatuje, že sa očakáva ďalší nárast dopytu³⁴ a že v záujme uspokojenia tohto dopytu by sa malo podporovať využívanie miestne a udržateľne vyprodukovaného dreva; domnieva sa, že veľká časť odvetvia lesného hospodárstva EÚ poskytuje suroviny pochádzajúce z vysoko udržateľných zdrojov; vyzýva Komisiu, aby zohľadnila účinky úniku a náhrady fosílnych palív a neobnoviteľných materiálov a tiež účinky na konkurencieschopnosť odvetvia lesného hospodárstva a drevospracujúceho priemyslu a aby monitorovala všetky účinky na dostupnosť dreva po vykonaní opatrení v rámci stratégie;
21. poukazuje na to, že rastúci dopyt po dreve ako surovine, najmä dreve ako zdroji energie, prináša veľké výzvy v súvislosti s politickými krízami, ako je vojna na Ukrajine, a vyžaduje si trvalé monitorovanie domácich lesných zdrojov v záujme vyhodnotenia prípadného nedostatku; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posúdili závislosť od dovozu dreva z Ruska vzhľadom na legitímne sankcie po invázii Ruska na Ukrajinu a aby v prípade potreby vypracovali stratégie na zmiernenie narušení, pričom sa musí zabezpečiť, aby na úrovni EÚ nedochádzalo k premene poľnohospodárskej pôdy vhodnej na produkciu potravín; zdôrazňuje kľúčový význam bezpečnosti dodávok a výroby vlastných surovín v EÚ v širšom kontexte cieľov Zelenej dohody; zdôrazňuje, že za určitých okolností môže zanedbávanie lesov viesť k strate zamestnanosti vo vidieckych oblastiach a k zvýšenej závislosti od dovozu lesníckych výrobkov z tých

Change in Temperate and Boreal Forests (Mykorízna symbióza v záujme lepšej adaptácie stromov na abiotický stres spôsobený zmenou klímy v lesoch mierneho a boreálneho pásma), *Frontiers in Forests and Global Change*, 2021.

³³ Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre vnútorný trh, priemysel, podnikanie a MSP, *Guidance on cascading use of biomass with selected good practice examples on woody biomass* (Usmernenie ku kaskádovému využívaniu biomasy s vybranými príkladmi osvedčených postupov v súvislosti s drevnou biomasou), Úrad pre publikácie, 2019.

³⁴ Hetemäki, L., Palahí, M. a Nasi, R., *Seeing the wood in the forests* (Vidieť drevo v lesoch), séria Knowledge to Action 1, Európsky lesnícky inštitút, 2020; pozri aj správu WWF s názvom *Living Forests* (Živé lesy), kapitola 5, https://wwf.panda.org/discover/our_focus/forests_practice/forest_publications_news_and_reports/living_forests_report/.

časť sveta, kde je obhospodarovanie lesov menej udržateľné;

22. pripomína, že v odvetví lesného hospodárstva pracuje 2,1 milióna ľudí, pričom rozšírený hodnotový reťazec lesného hospodárstva podporuje 4 milióny pracovných miest v ekologickom hospodárstve, do čoho sa nezapočítavajú maloobchodné činnosti a činnosti nesúvisiace s drevom, ako sú voľnočasové aktivity súvisiace s lesmi a vedecké práce o lesoch; konštatuje, že zamestnanosť v odvetví lesného hospodárstva klesla v rokoch 2000 až 2015 o 33 % najmä v dôsledku zvyšujúcej sa mechanizácie v čase, keď sa ťažba dreva zvyšovala; zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú lesy zohrávajú pri vytváraní zelených pracovných miest vo vidieckych a v horských oblastiach; konštatuje, že nedrevné lesné výrobky, ako sú rôzne prírodné potraviny, lieky a riešenia pre základné materiály, zohrávajú dôležitú úlohu ako zdroj príjmov s odhadovanou hodnotou približne 4 miliardy EUR v roku 2015³⁵ a sú hlboko zakorenené v regionálnych tradíciách; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posúdili hospodárske dôsledky prístupu, ktorý je bližšie k prírode, a to aj na priame a nepriame pracovné miesta;
23. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby monitorovali a posúdili vplyv zmeny rovnováhy funkcií lesa na celkovú situáciu v oblasti zamestnanosti a ziskovosť miestneho drevárskeho odvetvia, najmä vo vidieckych a v horských oblastiach, ako aj v naväzujúcich častiach drevospracujúceho priemyslu, a zdôrazňuje potrebu zachovať alebo zvýšiť atraktivnosť zamestnanosti v tomto odvetví, ako aj bezpečnosť na pracovisku pri zvažovaní zmien v postupoch riadenia;
24. uznáva, že existuje niekoľko súvisiacich prínosov spojených so zalesňovaním a opätovným zalesňovaním, ako je filtrácia vody, zvýšená dostupnosť vody, zmiernenie sucha, kontrola povodní, zabránenie sedimentácii, vytváranie biotopov voľne žijúcich živočíchov, zvýšenie pôdnej fauny, zvýšená úrodnosť pôdy a filtrácia vzduchu; víta plán zalesňovania a opätovného zalesňovania, v ktorom sa stanovuje výsadba najmenej troch miliárd stromov v EÚ do roku 2030; zdôrazňuje, že takéto iniciatívy by sa mali vykonávať v súlade s jasnými ekologickými zásadami a mali by byť plne zlučiteľné s cieľom v oblasti biodiverzity s prioritným zameraním na obnovu lesných ekosystémov; pripomína, že výsadba stromov závisí od podpory miestnych zainteresovaných strán a regionálneho plánovania; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby venovali osobitnú pozornosť vysádzaniu vhodných stromov v oblastiach s znehodnotenou pôdou a v oblastiach postihnutých dezertifikáciou, a opätovne zdôrazňuje význam ochrany pralesov a pralesovitých porastov; poukazuje na to, že rozšírenie zalesnenej plochy môže účinne prispieť k boju proti zmene klímy a k prirodzenej obnove degradovaných lesných systémov, čo v strednodobom a dlhodobom horizonte povedie k hospodárskemu a sociálnemu rozvoju a vytváraniu nových pracovných miest; vyzýva Komisiu, aby do svojich zásad doplnkovosti zahrnula stromy vysadené v rámci ekologických schém novej spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) a environmentálnych, klimatických a iných záväzkov v oblasti riadenia, ako aj stromy vysadené v rámci plánov obnovy a odolnosti, keďže nová SPP aj nástroj obnovy a odolnosti sa budú realizovať po prijatí stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030; zdôrazňuje, že keďže pôda je obmedzeným zdrojom, mala by sa uprednostňovať výsadba stromov v existujúcich lesoch pred premenou úrodnej poľnohospodárskej pôdy, najmä vzhľadom na nové geopolitické podmienky, ako aj pred premenou

³⁵ V oblasti Forest Europe; pozri Forest Europe, Stav európskych lesov 2020, 2020.

pasienkov a prirodzených trávnych porastov, pretože to nevedie k významným zmenám organického uhlíka v pôde³⁶; upozorňuje na možnosť rozvoja mestských lesov v tejto oblasti; pripomína však, že zalesňovanie a opätovné zalesňovanie môže zahŕňať aj kompromisy pre biodiverzitu, napr. na biologicky rozmanitých trávnych porastoch;

Ochrana, obnova, zalesňovanie, opätovné zalesňovanie a udržateľné hospodárenie

25. uznáva všestrannú úlohu lesov a význam zdravých a ekologicky odolných lesných ekosystémov, ktoré spoločnosti poskytujú množstvo služieb, ako je zachovanie biodiverzity a poskytovanie obnoviteľných surovín, čo pomáha vytvárať pracovné miesta a podporovať hospodársky rast vo vidieckych oblastiach; zdôrazňuje, že politiky posilňujúce ochranu a obnovu biodiverzity napomôžu boj proti zmene klímy; požaduje udržateľné obhospodarovanie lesov pri plnení cieľov v oblasti klímy, keďže je kľúčom k obmedzeniu odlesňovania a degradácie lesov, a trvá na tom, že ochrana biodiverzity a ochrana a zachovanie biotopov by mali byť zahrnuté do udržateľného obhospodarovania lesov;
26. zdôrazňuje, že je dôležité, aby EÚ podporovala zachovanie, ochranu a obnovu lesných ekosystémov s prihliadnutím na pripravovaný právny predpis EÚ o obnove prírody a zlepšila ich odolnosť a zároveň podporovala rozvoj hospodársky životaschopného a dynamického odvetvia lesného hospodárstva a miestnych komunít; požaduje dlhodobú víziu ochrany a obnovy európskych lesov;
27. berie na vedomie oznámenie Komisie o vypracovaní ďalších ukazovateľov a prahových hodnôt pre udržateľné obhospodarovanie lesov, ktorých uplatňovanie na vnútroštátnej a regionálnej úrovni zostane pre členské štáty dobrovoľné; domnieva sa, že tieto ukazovatele a prahové hodnoty by mali zlepšiť pochopenie toho, či sa les spravuje udržateľným spôsobom na úrovni lesných porastov alebo aspoň na úrovni krajiny, a určiť, ktoré úsilie o obnovu bolo úspešné; vyzýva Komisiu, aby vypracovala ukazovatele a prahové hodnoty založené na dôkazoch s cieľom doplniť rámec udržateľného obhospodarovania lesov, najmä pokiaľ ide o vypracovanie jasných kritérií týkajúcich sa zdravia ekosystémov, biodiverzity a zmeny klímy, aby sa stali účinným nástrojom na zlepšenie udržateľnosti lesov EÚ a zabezpečenie toho, aby obhospodarovanie lesov prispievalo k plneniu cieľov EÚ v oblasti klímy a biodiverzity; považuje tieto dodatočné ukazovatele a prahové hodnoty za kľúčové nástroje na ochranu a obnovu biodiverzity a na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu v odvetví lesného hospodárstva; zdôrazňuje skutočnosť, že vymedzenie trvalo udržateľného obhospodarovania lesov bolo schválené ako súčasť celoeurópskeho procesu Forest Europe a bolo začlenené do vnútroštátnych právnych predpisov a dobrovoľných systémov v členských štátoch, ako sú osvedčenia o lesoch; zdôrazňuje preto, že je potrebné zabezpečiť súlad medzi prácou Komisie a činnosťou Forest Europe a FAO a zabrániť akémukoľvek zdvojeniu úsilia alebo neprimeranému zvýšeniu administratívnej záťaže, ako aj spolupracovať s príslušnými vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi, verejnými a súkromnými správcami lesov a vlastníkami lesov a inými príslušnými zainteresovanými stranami s cieľom zabezpečiť, aby ukazovatele a rozsahy hodnôt boli vhodné na uplatňovanie na miestnej a regionálnej úrovni za osobitných biogeografických podmienok; poukazuje na to, že grémium Forest Europe

³⁶ Pracovný dokument útvarov Komisie zo 16. júla 2021 s názvom The 3 Billion Tree Planting Pledge for 2030 (Závazok vysadiť do roku 2030 tri miliardy stromov, SWD(2021)0651).

začalo pracovať na prehodnotení vymedzenia udržateľného obhospodarovania lesov a jeho nástrojov; vyzýva členské štáty, aby pokračovali vo svojom úsilí o riadne vykonávanie vnútroštátnych stratégií a právnych predpisov týkajúcich sa udržateľného obhospodarovania lesov a aby ich prispôbili svojim vnútroštátnym, regionálnym a miestnym podmienkam; vyzýva členské štáty, aby primerane transponovali a vykonávali právne predpisy EÚ a záväzné ciele týkajúce sa lesov, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili vykonávanie a presadzovanie smernice o vtákoch a smernice o biotopoch vrátane sústavy Natura 2000;

28. zdôrazňuje, že tlak na lesy spôsobený škodcami, chorobami a parazitmi, prírodnými katastrofami, zmenenou vodnou bilanciou, zvýšenými priemernými teplotami a inými rušivými faktormi sa v dôsledku zmeny klímy stále zvyšuje a že posilnenie adaptácie a odolnosti lesných ekosystémov prostredníctvom udržateľného, aktívneho riadenia je naliehavou záležitosťou; berie na vedomie hospodársky vplyv týchto narušení na celé odvetvie lesného hospodárstva; konštatuje, že väčšie zavádzanie udržateľných inovačných technológií a postupov riadenia v oblasti obnovy, zalesňovania a opätovného zalesňovania môže pomôcť posilniť odolnosť a pozdvihnúť biodiverzitu; vyzýva Komisiu, aby zhromažďovala a širila medzi členskými štátmi poznatky o tom, ako prispôbiť lesy súčasnej a očakávanej zmene klímy v súlade s novou adaptačnou stratégiou EÚ a stratégiou biodiverzity; konštatuje, že udržateľné obhospodarovanie lesov ako dynamická koncepcia pozostáva zo širokej škály opatrení a adaptačných postupov, z ktorých mnohé môžu zohrávať kľúčovú úlohu v potenciáli lesov zmierňovať zmeny klímy, a ponúka opatrenia okrem iného na zavádzanie lepšie prispôbených európskych druhov a zlepšených proveniencií, posilňovanie príspevku lesov ku kolobehu vody, vykonávanie ťažby na obmedzenie škodcov, patogénov a invázných druhov, prevenciu lesných požiarov a zachovanie ochranných funkcií, a zároveň podporuje multifunkčnú úlohu lesov; zdôrazňuje, že pestovanie väčších, odolných a rozmanitých lesov si vyžaduje aj prístup ku genetickým zdrojom; zdôrazňuje význam podpory národných genofondov semenáčikov s cieľom poskytnúť miestnym a regionálnym iniciatívam v oblasti zalesňovania a opätovného zalesňovania dostatočný počet pôvodných druhov stromov; poukazuje na dôležitú úlohu prirodzenej obnovy pre budúcnosť lesov, pretože môže podporiť nenarušený rozvoj koreňov, lepšiu životaschopnosť a stabilitu stromov a nižšie náklady na výsadbu, pričom poznamenáva, že prirodzená obnova nie je vždy možná vzhľadom na špecifické lesné podmienky; zdôrazňuje, že rozdielne lesy a klimatické podmienky v EÚ si vyžadujú diferencované postupy udržateľného obhospodarovania lesov, ktoré by sa mali ďalej rozvíjať na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, pričom by mali vychádzať zo silného spoločného základu;
29. s veľkým znepokojením konštatuje, že rozsiahle a intenzívnejšie prírodné požiare sú čoraz väčšou výzvou v celej Európskej únii, a najmä že obdobie požiarov v EÚ v roku 2021 bolo bezprecedentné, keďže požiare zničili približne 0,5 milióna ha, najmä v európskych regiónoch, ktoré čelia najvyššiemu nárastu priemernej teploty, ako je Stredozemie; zdôrazňuje, že intenzita a frekvencia „megapožiarov“ sa celosvetovo zvyšuje; pripomína, že rozmanitá krajina s rôznorodými lesmi predstavuje väčšiu ochranu alebo prirodzenú bariéru proti rozsiahlym a nekontrolovateľným lesným požiarom; zdôrazňuje, že obnova rozmanitých lesov by pomohla pri predchádzaní požiarom a obmedzení ich šírenia; zdôrazňuje potrebu väčšieho množstva zdrojov a rozvoja vedeckého riadenia požiarov a podpory budovania kapacít prostredníctvom

poradenských služieb s cieľom riešiť účinky zmeny klímy v lesoch; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby lepšie podporovali a využívali integrovanú koncepciu požiarneho manažmentu, a konštatuje, že si to môže vyžadovať lepšiu regulačnú kapacitu v členských štátoch, posilnenie verejných služieb a cielenú podporu a intenzívnejšiu spoluprácu v oblasti prevencie katastrof, pripravenosti a reakcie na ne; zdôrazňuje význam ďalšieho rozvoja a plného využívania mechanizmu EÚ v oblasti civilnej ochrany v súvislosti s lesnými požiarimi a inými prírodnými katastrofami; vyzýva Komisiu, aby zhromažďovala a šírila medzi členskými štátmi poznatky o tom, ako prispôbiť lesy súčasnej a očakávanej zmene klímy v súlade s novou adaptačnou stratégiou EÚ; vyzýva Komisiu, aby na základe zlepšených produktov programu Copernicus, umelej inteligencie a iných údajov diaľkového prieskumu vypracovala posúdenia a mapy rizika lesných požiarov s cieľom podporiť preventívne opatrenia;

30. zdôrazňuje, že rôzne úrovne ochrany sú súčasťou súboru nástrojov udržateľného obhospodarovania lesov; zdôrazňuje, že v mnohých prípadoch si dokonca aj ochrana lesov stále vyžaduje určité formy intervencie, napríklad na riešenie prírodných nebezpečenstiev alebo potreby adaptácie; konštatuje, že rôznoveké, viacdruhové lesy s trvalým pokrytím sú odolnejšie voči vplyvom klímy, ako sú požiare, suchá a nesezónne poveternostné javy, a to aj v rámci udržateľného obhospodarovania lesov, a ako také sú dôležitou investíciou do budúcnosti; trvá na tom, že monokultúry, ktoré sú menej odolné voči škodcom a chorobám, ako aj voči suchám, vetru, búrkam a požiarom, by sa z finančných prostriedkov EÚ nemali podporovať;
31. uznáva, že nie všetky postupy obhospodarovania prispievajú k sekvestracii uhlíka v lesoch, ale zdôrazňuje, že postupy a odborníci sa môžu prispôbiť a modernizovať, aby čo najlepšie vyvážili kompromisy, optimalizovali svoj prístup k dosahovaniu viacerých cieľov a vytvárali synergie s cieľmi zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu a s viacerými ďalšími funkciami lesa; v tejto súvislosti poukazuje na to, že treba vziať do úvahy kompromisy a synergie medzi dopytom po dreve a očakávaniami v súvislosti s tým, že lesy majú slúžiť ako miesta záchytu uhlíka a biotopy pre flóru a faunu; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu a jej útvary, aby strategicky pracovali na zabezpečení súdržnosti všetkých činností súvisiacich s lesným hospodárstvom a na posilnení udržateľného obhospodarovania lesov pri plnom dodržiavaní zásady subsidiarity; zdôrazňuje, že určité postupy obhospodarovania, najmä dobrovoľné vyňatie pôdy z produkcie, môžu pomôcť obnoviť lesy a mať pozitívny vplyv na sekvestraciu uhlíka, biodiverzitu a ekologický stav; konštatuje, že lesy môžu mať veľmi rôznorodú úroveň biodiverzity a sekvestrácie a kapacity ukladania uhlíka v závislosti od obhospodarovania, používaných strojov, intenzity a frekvencie výrubu, stavu pôdy, intenzity parazitov a chorôb, veku lesných porastov atď.; poukazuje na to, že niektoré lesy v súčasnosti uvoľňujú viac uhlíka, ako ho absorbujú; konštatuje, že lesy by sa nemali považovať výlučne za miesta záchytu CO₂ a za riešenie nedostatočného zníženia emisií z iných odvetví;
32. víta prebiehajúcu spoluprácu Komisie a členských štátov na dobrovoľných usmerneniach pracovnej skupiny pre lesy a prírodu k prírode blízkeho lesnému hospodárstvu; domnieva sa, že v záujme zabezpečenia pridanej hodnoty by usmernenia k tejto koncepcii mali plne rešpektovať zásadu subsidiarity a zahŕňať širokú škálu vedecky overených udržateľných nástrojov a postupov obhospodarovania lesov zameraných na výsledky, ktoré budú predovšetkým zohľadňovať potreby na miestnej

a regionálnej úrovni, s cieľom poskytnúť vlastníkom a správcovi lesov nástroje a príslušné finančné stimuly na zlepšenie prepojení a spolupráce pri lepšom začlenení ochrany biodiverzity do zlepšených postupov obhospodarovania, ktorých cieľom je zároveň poskytovanie ďalších ekosystémových služieb a produktov, ako to preukázala sieť Integrate; zdôrazňuje, že lesy v Únii majú veľmi odlišné charakteristiky, a preto sú tu veľmi potrebné rôzne prístupy z hľadiska politiky a obhospodarovania, ktoré vychádzajú z pevného spoločného základu;

33. zdôrazňuje význam pralesov a pralesovitých porastov, ktoré obsahujú bohatú biodiverzitu a poskytujú širokú škálu mikrobiotopov nevyhnutných na udržanie vysokej úrovne biodiverzity, a ich kľúčovú úlohu pri ochrane biodiverzity, sekvestracii a ukladaní uhlíka a zásobovaní sladkou vodou; opakuje svoju výzvu na prísnu ochranu všetkých zostávajúcich pralesov a pralesovitých porastov v súlade so stratégiou EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030; trvá na tom, že ochrana sa musí poskytovať aj ochranným pásmami susediacimi s pralesmi a pralesovitými porastmi s cieľom podporiť rozvoj atribútov pralesovitých porastov; zdôrazňuje, že rozšírením primeranej ochrany na ochranné pásma sa zlepší prepojenosť biotopov s vysokou ekologickou hodnotou, čo významne prispieje k ochrane a zmierni negatívne dôsledky fragmentácie; berie na vedomie, že takmer všetky pralesy vymizli, a vyjadruje znepokojenie nad nelegálnou ťažbou dreva v niektorých členských štátoch EÚ; berie na vedomie rôzne definície pralesov a pralesovitých porastov stanovené na medzinárodnej úrovni a zdôrazňuje, že predtým, ako sa vyvinie akékoľvek ďalšie úsilie o ich určenie, musia sa členské štáty, vlastníci a správcovia lesov a iné zainteresované strany spoločne dohodnúť na súbore definícií pralesov a pralesovitých porastov, pričom treba vychádzať z existujúcich definícií; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia v roku 2021 neprijala usmernenia týkajúce sa vymedzenia pralesov a pralesovitých porastov, ako sa uvádza v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, no víta prebiehajúcu prácu pracovnej skupiny pre lesy a prírodu na vymedzení týchto pojmov; zdôrazňuje potrebu zväziť rozmanitý a komplexný súbor atribútov a zabezpečiť flexibilitu s cieľom zohľadniť osobitné podmienky v biogeografických regiónoch a typoch lesov a náležite rozlišovať medzi pralesovitými porastmi a staršími lesnými porastmi obhospodarovanými na dlhé obdobie; zdôrazňuje, že takéto vymedzenia pojmov sa musia urýchlene schváliť, musia byť založené na ekologických zásadách a musia zohľadňovať rozmanitosť európskych lesov, vlastníkov, tradície obhospodarovania, prírodné typy a meniace sa klimatické zóny, ako aj brániť neprimeraným požiadavkám na obhospodarovanie priľahlých lesov a zalesnených oblastí a umožňovať riadiace opatrenia v súvislosti s otázkami, ako je predchádzanie katastrofám; poukazuje na úlohu finančných stimulov pri dobrovoľnom rozvoji určitých starých lesov na pôde vyňatej z produkcie v budúcnosti; zdôrazňuje, že rozmiestnenie pralesov a pralesovitých porastov v EÚ je nerovnomerné, pričom 90 % z nich sa nachádza len v štyroch členských štátoch³⁷;
34. víta skutočnosť, že v usmerneniach Komisie k novým chráneným oblastiam sa uznáva potreba určitých prebiehajúcich činností, napríklad kontroly populácie kopytníkov prostredníctvom lovu na ochranu širokej škály typov lesných biotopov;
35. pripomína výrazný nedostatok pri mapovaní pralesov a pralesovitých porastov a zdôrazňuje naliehavú potrebu dokončiť rámec na zabezpečenie komplexného a

³⁷ Spoločné výskumné centrum, Mapovanie a posudzovanie pralesov a pralesovitých porastov v Európe, 2021.

harmonizovaného mapovania na základe jasných operačných kritérií a definícií; vyzýva Európsku komisiu, aby uznala prácu, ktorá sa doteraz vykonala pri identifikácii, mapovaní a hodnotení týchto lesov v niektorých členských štátoch, a aby podporila výmenu osvedčených postupov a výmenu poznatkov; opätovne vyzýva Komisiu a členské štáty, aby harmonizovali existujúce údaje, odstránili medzery, pokiaľ ide o umiestnenie pralesov a pralesovitých porastov, vytvorili databázu všetkých potenciálnych lokalít, ktoré spĺňali kritériá pralesov a pralesovitých porastov; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vytvorili transparentnú a ľahko prístupnú databázu všetkých potenciálnych lokalít, ktoré spĺňajú kritériá pralesov a pralesovitých porastov;

36. berie na vedomie prácu Komisie na vypracovaní usmernení k zalesňovaniu a opätovnému zalesňovaniu, ktoré sú šetrné k biodiverzite; zdôrazňuje, že osobitný dôraz by sa mal klásť na tie členské štáty, ktorých lesný porast je nízky, a ak je to vhodné a nejde to na úkor cieľov v oblasti biodiverzity, na okrajovú a inú pôdu, ktorá nie je vhodná na výrobu potravín, v blízkosti mestských a prímestských oblastí a v horských oblastiach a na podporu rozvoja lesov, ktoré sú odolné, zmiešané a zdravé; zdôrazňuje, že vymedzenie zalesňovania priaznivého k biodiverzite a usmernenia k jeho vykonávaniu musia zohľadňovať rozmanitosť európskych lesov, druhov vlastníctva, tradícií obhospodarovania a typov prírody, ako aj meniace sa klimatické zóny, a musia sa stanoviť v úzkej spolupráci s členskými štátmi a príslušnými zainteresovanými stranami; okrem toho trvá na tom, že na účely zalesňovania by sa nemali odvodňovať žiadne neodvodnené mokrade ani rašeliniská a v prípade historicky odvodnenej pôdy by sa nemalo povoliť žiadne ďalšie alebo dodatočné odvodňovanie; okrem toho upozorňuje na osobitnú starostlivosť, ktorú je potrebné venovať zabráneniu erózii v lesoch nachádzajúcich sa v horských oblastiach;

Umožniť lesom a správcom lesov plniť viaceré ciele

37. konštatuje, že SPP a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) sú hlavnými zdrojmi podpory opatrení v oblasti lesného hospodárstva a predstavujú 90 % celkového financovania lesného hospodárstva EÚ; uvádza, že Komisia v hodnotení opatrení v oblasti lesného hospodárstva z roku 2017 dospela k záveru, že podpora rozvoja vidieka pre lesy má vo všeobecnosti pozitívny účinok a môže významne prispieť k dosiahnutiu hospodárskych, environmentálnych a sociálnych prínosov³⁸; konštatuje, že v rokoch 2014 až 2020 členské štáty vyčerpali len 49 % dostupných finančných prostriedkov a že Komisia označila ako dôvody tohto nízkeho využívania administratívnu záťaž, nedostatočnú atraktivnosť prémie a nedostatok poradenských služieb, čo by sa malo zohľadniť pri prijímaní nových strategických plánov SPP; vyzýva členské štáty, aby odstránili administratívnu záťaž s cieľom zefektívniť využívanie EPFRV na lesohospodárske opatrenia; víta cieľ Komisie zvýšiť využívanie dostupných finančných prostriedkov a zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby sa financovaním a dotáciami nepodporovali operácie, ktoré narúšajú vyvážené poskytovanie rôznych ekosystémových služieb; zdôrazňuje potrebu zahrnúť do

³⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Forests,_forestry_and_logging#Employment_and_apparent_labour_productivity_in_forestry_and_logging.

strategických plánov SPP konkrétne a dostatočne atraktívne opatrenia na zabezpečenie prijatia intervencií a opatrení na posilnenie udržateľného obhospodarovania lesov a multifunkčnej úlohy lesov v EÚ, zabezpečiť, aby sa podpora poskytovala iniciatívam týkajúcim sa lesných ekosystémov, najmä s cieľom znížiť stratu biodiverzity v lesoch, podporovať výsadbu vhodných pôvodných druhov stromov, ak je to vhodné pre konkrétne životné prostredie, zlepšiť obhospodarovanie lesov a zabezpečiť, aby sa finančné prostriedky využívali v súlade s príslušnými politickými cieľmi; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia nesleduje výdavky na lesníctvo v rámci iných opatrení na rozvoj vidieka; zdôrazňuje, že podpora dobrovoľných opatrení na ochranu prírody je v súlade s vlastníckymi právami a zásadou subsidiarity;

38. vyzýva Komisiu, aby našla nové spôsoby, ako zatriť a ľahšie využívať kombináciu rôznych fondov a pritom zohľadniť a využiť multifunkčný charakter lesov a lesných ekosystémových služieb a aby lepšie podporovala ďalšie zdroje financovania EÚ, ako sú program LIFE, Horizont Európa, Európsky fond regionálneho rozvoja, Kohézny fond a nástroj Európskej investičnej banky na financovanie prírodného kapitálu; vyzýva Komisiu, aby posúdila súlad rôznych nástrojov financovania v rámci rozpočtu Únie a Nástroja EÚ na obnovu vrátane národných strategických plánov SPP so záväzkami a cieľmi stanovenými v stratégii EÚ pre lesy a stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity; vyzýva Komisiu, aby v rámci pomoci na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochranu lesov považovala za oprávnené aj záväzky týkajúce sa ochrany a prísnej ochrany lesov vyplývajúce zo stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a novej stratégie EÚ v oblasti lesného hospodárstva do roku 2030; vyzýva Komisiu, aby predĺžila tieto záväzky na obdobie dlhšie ako sedem rokov, najmä v prípade prísne chránených lesných oblastí;
39. poukazuje na to, že odvetvie lesného hospodárstva funguje predovšetkým, a to viac než odvetvie poľnohospodárstva, ako trhovo orientované odvetvie bez výraznej závislosti od dotácií, a zároveň poznamenáva, že financovanie SPP musí zostať zamerané najmä na výrobu potravín a zaistenie potravinovej bezpečnosti v Únii; zdôrazňuje, že kladenie väčšieho dôrazu na iné ekosystémové služby by nemalo viesť k neprimeranej závislosti, a podporuje Komisiu a členské štáty v ďalšom rozvíjaní systémov trhových platieb za ekosystémové služby, napríklad za sekvestráciu uhlíka, podporu biodiverzity, ochranu pôdy, hospodárenie s vodami, zber údajov a monitorovanie; zdôrazňuje, že je dôležité uplatňovať zásadu doplnkovosti a navrhovať programy spôsobom, ktorý plne uznáva prácu priekopníkov a iných účastníkov a zároveň motivuje širokú škálu vlastníkov lesov; ďalej zdôrazňuje, že v špecifických požiadavkách programov sa musí zohľadňovať široká škála lesov a rozmanité výzvy a príležitosti s nimi spojené; konštatuje, že dostupnosť spoľahlivých údajov o ekosystémových službách je nevyhnutná pre akýkoľvek systém platieb; víta oznámenie Komisie o uhlíkovom poľnohospodárstve³⁹, ktorého cieľom je stimulovať obchodné modely z verejných a súkromných zdrojov prostredníctvom odmeňovania postupov riadenia za zvýšenie sekvestrácie do živej biomasy a pôdy v súlade s ekologickými zásadami; zdôrazňuje potrebu iniciatív v oblasti uhlíkového poľnohospodárstva založených na spoľahlivej vedeckej metodike vrátane možnosti neintervencijských prístupov v súlade so stratégiou v oblasti biodiverzity; v súvislosti s touto iniciatívou zdôrazňuje, že aktívne udržateľné obhospodarovanie lesov môže prispieť k zvýšeniu zásob uhlíka aj k rastu lesov;

³⁹ Oznámenie Komisie z 15. decembra 2021 o udržateľnom kolobehu uhlíka (COM(2021)0800).

zdôrazňuje, že odstraňovanie uhlíka prostredníctvom lesného hospodárstva by sa malo zamerať na stimuly pre vlastníkov a správcov lesov, aby investovali do aktívneho udržateľného obhospodarovania lesov a v prípade potreby ich ochrany, do podpory obnovy a zvýšeného rastu; víta plán Komisie navrhnúť záväzný regulačný rámec EÚ pre certifikáciu odstraňovania uhlíka do konca roku 2022 s cieľom správne kvantifikovať, vykazovať a certifikovať úsilie o odstraňovanie uhlíka a zabrániť riziku skresľovania údajov a environmentálne klamlivých tvrdení;

40. uznáva významnú úlohu existujúcich trhových certifikačných systémov a ich prínos k ďalšiemu zavádzaniu udržateľného obhospodarovania lesov; konštatuje, že väčšina týchto systémov sa osvedčila ako dôveryhodné a účinné nástroje na podporu postupov udržateľného obhospodarovania lesov v celej Európe; víta pokračujúcu kontrolu zo strany inštitúcií EÚ ako pomoc pri neustálom zlepšovaní; víta oznámenie Komisie o vytvorení dobrovoľnej certifikačnej schémy pre lesohospodárstvo „bližšie prírode“, vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že tieto iniciatívy zlepšia lesné ekosystémy, budú chrániť biodiverzitu a zabezpečia pridanú hodnotu prostredníctvom postupov obhospodarovania lesov šetrného k prírode; nabáda Komisiu, aby spolupracovala s existujúcimi a osvedčenými systémami certifikácie a poučila sa z nich a aby podporovala úsilie o zlepšenie existujúcich systémov, a to aj pokiaľ ide o transparentnosť pre spotrebiteľov a zohľadnenie dopytu spotrebiteľov; domnieva sa, že na vytvorenie pridanej hodnoty musí byť dobrovoľná certifikácia „bližšie prírode“ založená na jasnom povinnom rámci a musí poskytovať vlastníkom lesov dostatočnú cenovú prémiiu za poskytovanie ekosystémových služieb, napr. zavedením značky kvality EÚ s miestne prispôbenými usmerneniami pre lesné hospodárstvo bližšie k prírode s cieľom podporiť postupy riadenia, ktoré sú čo najviac priaznivé z hľadiska biodiverzity; vyzýva Komisiu, aby po ukončení prác na vymedzení toho, čo je „bližšie prírode“, posúdila pridanú hodnotu a náklady vlastníkov lesov na takýto systém certifikácie; konštatuje, že dobrovoľná certifikácia je len jedným z krokov potrebných na rozvoj udržateľnejšieho obhospodarovania lesov v EÚ;
41. víta rozhodnutie Komisie zo 4. júna 2021 týkajúce sa poskytovania licencie na logo sústavy Natura 2000⁴⁰; konštatuje, že systém označovania Natura 2000 by mal podporovať najprísnejšie ekologické normy EÚ na ochranu najzraniteľnejších typov biotopov a druhov na pevnine; pripomína, že sústava Natura 2000 pokrýva približne 18 % pevninskej plochy EÚ; zdôrazňuje, že členské štáty by mali zabezpečiť, aby nedochádzalo k žiadnym činnostiam, ktoré by spôsobovali škody alebo rušili druhy v biotopoch označených ako sústava Natura 2000; požaduje ambiciózne ciele v rámci stratégie EÚ pre lesy s cieľom zachovať a obnoviť ekologické hodnoty označených lokalít s prihliadnutím na sociálne a kultúrne požiadavky a regionálne a miestne charakteristiky oblasti; konštatuje, že úsilie o ochranu v lokalitách sústavy Natura 2000 by malo byť plne v súlade so smernicou o biotopoch a smernicou o vtácoch a stratégiou EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030; konštatuje, že lokality sústavy Natura 2000 poskytujú verejnosti cenné ekosystémové služby; zdôrazňuje, že logo sústavy Natura 2000 umiestnené na akomkoľvek tovare alebo službách by malo znamenať, že tento tovar a služby prispievajú k cieľom ochrany lokality sústavy Natura 2000, z ktorej pochádzajú;

⁴⁰ Ú. v. EÚ C 229, 15.9.2021, s. 6.

42. víta strategický pracovný plán environmentálnej značky EÚ na roky 2020 – 2024, ktorý uverejnila Komisia; pripomína, že environmentálna značka EÚ je dobrovoľná značka environmentálnej excelentnosti; konštatuje, že systém environmentálnej značky podporuje obehové hospodárstvo EÚ a prispieva k udržateľnej spotrebe a udržateľným výrobným postupom; požaduje prísne normy a monitorovanie, ako aj podporu zvýšeného používania environmentálnej značky v odvetví lesného hospodárstva EÚ; zdôrazňuje, že je dôležité rozšíriť oblasť pôsobnosti environmentálnej značky pre výrobky z dreva tak, aby zahŕňala úroveň udržateľnosti týchto výrobkov; vyzýva členské štáty, aby nabádali výrobcov, aby väčšmi využívali označenia Natura 2000 v prípade nedrevných lesných produktov;
43. zdôrazňuje, že nato, aby sa splnili ciele v oblasti biodiverzity a naplno využil potenciál lesov prispievať k plneniu cieľov EÚ v oblasti klímy a obehového hospodárstva, je potrebný a mal by sa stimulovať ďalší výskum, inovácie a vývoj v oblasti udržateľného obhospodarovania lesov, najmä z hľadiska adaptácie na zmenu klímy, a biologických alternatív k fosílnym výrobkom a iným výrobkom s veľkou uhlíkovou stopou; nabáda na pokračujúcu podporu udržateľných inovácií súvisiacich s drevom, ako sú textilie na báze dreva, ktoré majú vysoký potenciál nahradiť syntetické textilné vlákna a bavlnu, a iné materiály na báze dreva, ktorých životný cyklus bol posúdený pozitívne z hľadiska životného prostredia a klímy; zdôrazňuje, že takéto biologické alternatívy musia spotrebiteľom ponúkať výrobky za prijateľné ceny, ak majú byť konkurencieschopné; konštatuje, že vývojové cykly v tomto odvetví môžu trvať 10 rokov alebo dlhšie, a zdôrazňuje, že predvídateľné a stabilné regulačné prostredie je predpokladom na prilákanie investícií; zdôrazňuje, že mnohé inovácie v tomto odvetví majú vysokú pridanú hodnotu a poskytujú kvalitné pracovné miesta vo vidieckych oblastiach, ako aj v lesnom hospodárstve a nadväzujúcich odvetviach využívajúcich biologické materiály, a zdôrazňuje úlohu MSP v tejto súvislosti;
44. domnieva sa, že na zlepšenie koordinovaného poskytovania environmentálnych, sociálnych, spoločenských a hospodárskych lesných služieb je potrebné lepšie zosúladiť príslušné rámcové programy EÚ vrátane programov Horizont Európa, LIFE, európske partnerstvo v oblasti inovácií zamerané na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť (EIP-AGRI), program LEADER a Európskeho inovačného a technologického inštitútu; víta návrh Komisie na posilnenie spolupráce EÚ prostredníctvom návrhu partnerstva v oblasti výskumu a inovácií v lesnom hospodárstve a vyzýva Komisiu, aby vypracovala komplexné programy zamerané na lesy, ktoré by zahŕňali rôzne funkcie a časti hodnotového reťazca lesného hospodárstva a živé laboratóriá na testovanie a demonštráciu riešení kľúčových výziev, pričom by vychádzali z existujúcich a osvedčených platforiem, ako je sieť Integrate, platforma pre sektor lesného hospodárstva a Európsky lesnícky inštitút, a zahŕňali celoeurópskych a medzinárodných partnerov;
45. pripomína, že 60 % lesov v EÚ je v súkromnom vlastníctve a značnú časť vlastníkov lesov tvoria drobní vlastníci; zdôrazňuje, že v záujme dosiahnutia cieľov stratégie sa jej vykonávanie musí zamerať na to, aby všetky typy vlastníkov a správcov lesov, a najmä drobní poľnohospodári, mohli plniť viaceré funkcie lesov; uznáva, že vlastníci a správcovia lesov potrebujú veľkú flexibilitu vo svojich postupoch obhospodarovania lesov, ktorá by vychádzala z pevného spoločného základu, aby mohli poskytovať všetky požadované ekosystémové služby, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili,

že podporné programy, dobrovoľné systémy platieb za ekosystémové služby a financovanie výskumu budú atraktívne, zrozumiteľné a ľahko dostupné pre drobných poľnohospodárov;

46. zdôrazňuje, že dostupnosť poradenských služieb je dôležitou hnacou silou šírenia postupov udržateľného obhospodarovania lesov; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili dostupnosť poradenských služieb s osobitným dôrazom na drobných poľnohospodárov;
47. konštatuje, že približne 40 % lesov EÚ je vo verejnom vlastníctve obcí a regionálnych samospráv alebo národných vlád, zatiaľ čo v niektorých členských štátoch je verejné vlastníctvo lesov oveľa vyššie, pričom v juhovýchodnej Európe dosahuje v priemere 90 %; zdôrazňuje, že verejné lesy môžu zohrávať kľúčovú úlohu pri ochrane lesných ekosystémov, zabezpečovaní ochrany biodiverzity, zmierňovaní zmeny klímy, posilňovaní rozvoja vidieka a dodávaní dreva a nedrevného tovaru a služieb a že štátne agentúry lesného hospodárstva môžu zohrávať dôležitú úlohu pri poskytovaní veľmi potrebných odborných znalostí súkromným vlastníkom lesov, pokiaľ ide o lesné hospodárstvo blízke prírode a adaptáciu na účinky zmeny klímy; vyzýva na zvýšenie ľudských a finančných zdrojov pre štátne agentúry lesného hospodárstva tam, kde je to potrebné; v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby išli príkladom pre trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov vo svojich lesoch vo verejnom vlastníctve v záujme verejného blaha, najmä pokiaľ ide o environmentálne, hospodárske a sociálne aspekty;
48. víta oznámenie Komisie s názvom „Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ – smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040“ a uznanie úlohy lesov a udržateľného obhospodarovania lesov pri zabezpečovaní dôstojnej práce a živobytia vo vidieckych oblastiach; zdôrazňuje význam odvetvia lesného hospodárstva a drevárskych odvetví ako poskytovateľa pracovných miest vo vidieckych komunitách, ako aj v mestských oblastiach prostredníctvom následného využitia; poukazuje na význam podpory lesných hospodárskych činností, ktoré nesúvisia s drevom, s cieľom diverzifikovať miestne hospodárstva a pracovné miesta a zvrátiť trend vyľudňovania vidieckych a odľahlých oblastí; s veľkým znepokojením berie na vedomie neustály pokles zamestnanosti v odvetví lesného hospodárstva a ťažby dreva, ktorá podľa Eurostatu v rokoch 2000 až 2019 klesla o 7 %⁴¹, a vysoký počet nehôd v tomto odvetví⁴²; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby monitorovali účinky opatrení prijatých v rámci stratégie na zamestnanosť a bezpečnosť pri práci vzhľadom na meniace sa postupy riadenia, keďže diskutované možnosti sú často spojené s vyššou (fyzickou) náročnosťou práce, ktorá so sebou prináša aj rôzne riziká pre pracovníkov a vyžaduje si kvalitnú odbornú prípravu, ako aj možnosti zvyšovania kvalifikácie a rekvalifikácie; zdôrazňuje, že na tento účel je dôležité zatriktívniť tento druh zamestnania, ako aj možnosti udržateľnejšieho obhospodarovania lesov; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu opatrení na zvýšenie bezpečnosti práce a primeranú odbornú prípravu pracovníkov a podporu modernizácie lesníckeho vybavenia a nástrojov; vyzýva členské štáty, aby v tejto súvislosti posúdili svoje poradenské služby a v prípade potreby ich posilnili a aby uprednostňovali pokračovanie vysokokvalitnej odbornej prípravy v ekostavebníctve a v odvetviach

⁴¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Forests,_forestry_and_logging#Employment_and_apparent_labour_productivity_in_forestry_and_logging.

⁴² Forest Europe, Stav európskych lesov 2020, 2020.

súvisiacich s drevom; opätovne vyzýva Komisiu, aby v koordinácii s výrobcami lesníckych strojových zariadení vykonala iniciatívy na zlepšenie ekodizajnu lesníckych strojových zariadení s cieľom zosúladiť vysokú úroveň ochrany pracovníkov a minimálny vplyv na pôdu a vodu v lesoch;

49. zdôrazňuje význam prilákania mladých ľudí a podnikateliek do odvetvia, najmä v kontexte digitálnej a zelenej transformácie činností v lesnom hospodárstve; poukazuje však na to, že zlé pracovné podmienky v odvetví lesného hospodárstva v niektorých častiach Európy v súčasnosti nerobia z tohto odvetvia príťažlivú kariérnu voľbu; zdôrazňuje potrebu investícií do tohto odvetvia a v celom hodnotovom reťazci a priaznivého prostredia vo vidieckych oblastiach vrátane digitálnej, dopravnej a komunitnej infraštruktúry; víta návrhy Komisie na podporu vytvorenia partnerstva v oblasti zručností v rámci Paktu pre zručnosti a využitie Európskeho sociálneho fondu plus na spoluprácu s cieľom zvýšiť počet príležitostí na zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikáciu v lesnom hospodárstve, vytvoriť kvalitné pracovné miesta a poskytnúť pracovníkom príležitosti a primerané pracovné podmienky v drevospracujúcom biohospodárstve, a tak z neho urobiť atraktívnejšiu kariérnu voľbu;

Monitorovanie, podávanie správ a zber údajov

50. zdôrazňuje význam presných, integrovaných, kvalitatívnych, včasných, porovnateľných a aktuálnych údajov o európskych lesoch a berie na vedomie iniciatívu týkajúcu sa legislatívneho návrhu rámca pre pozorovanie lesov, podávanie správ a zber údajov pri plnom rešpektovaní zásady subsidiarity; pripomína význam overených údajov, najmä tých, ktoré sa zbierajú na miestnej úrovni, keďže mnohé charakteristiky lesov možno overiť len na mieste; zdôrazňuje, že široká dostupnosť, vysoká kvalita, transparentnosť, úplnosť a harmonizácia údajov majú zásadný význam pre dosiahnutie cieľov stratégie, a domnieva sa, že na dosiahnutie skutočnej pridanej hodnoty musí rámec vychádzať z existujúcich mechanizmov a postupov, ako sú národné inventarizácie lesov, Európsky informačný systém o lesoch, sieť ENFIN, Forest Europe a FAO, a to prostredníctvom prístupu zdola nahor, aby sa čo najlepšie využili odborné znalosti a skúsenosti existujúce v členských štátoch, a musí sa vypracovať na základe medzinárodne dohodnutých záväzkov a súvisiacich právomocí členských štátov, pričom sa musí zabrániť duplicite práce a nadmernej administratívnej záťaži a nadmerným nákladom; zdôrazňuje, že rámec by mal zahŕňať mechanizmy na zabránenie chybám, ako je dvojité započítanie; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili primerané finančné a ľudské zdroje na operačnú podporu rámca;
51. domnieva sa, že v záujme zabezpečenia dostupnosti spoľahlivých, transparentných a vysokokvalitných údajov sa musia overovať a kombinovať nové inovatívne prístupy, ako sú technológie diaľkového prieskumu, s údajmi získanými pozemným monitorovaním a musia sa interpretovať v úzkej spolupráci s vedcami a s nezávislými a miestnymi odborníkmi vrátane príslušných orgánov a lesných hospodárov; verí, že tieto prístupy môžu zohrávať úlohu aj pri hľadaní rovnováhy medzi multifunkčnosťou lesov a pri vývoji a výmene nových prístupov a postupov a mali by zahŕňať finančné prostriedky, ktoré sú potrebné na získanie prístupu k údajom, a prispievať k ich získaniu; domnieva sa, že synergia a komplementarita medzi satelitnými snímkami a polohovými a lokalizačnými údajmi sa môžu stať kľúčovými podpornými faktormi pre správcov lesov a vládne orgány; zdôrazňuje význam programu Copernicus, ktorý

umožňuje diaľkové monitorovanie a hodnotenie lesných inventárov, ako aj odhaľovanie problémov, ako je nezákonná ťažba dreva a odlesňovanie; víta skutočnosť, že v rámci Európskeho informačného systému o lesoch (FISE) sa posilní existujúce monitorovanie účinkov zmeny klímy a iných prírodných alebo človekom spôsobených narušení na lesy; poukazuje na kľúčovú úlohu analýzy takýchto údajov pri podpore udržateľného obhospodarovania a ochrany lesov, a to aj pri predchádzaní nezákonnej ťažby dreva a predvídaní a zmierňovaní vplyvov prírodných škodlivých činiteľov, ako sú búrky, lesné požiare a škodcovia;

52. domnieva sa, že údaje programu Copernicus by sa mali používať ako dôkazový materiál na presadzovanie práva a tvorbu politík prostredníctvom certifikácie údajov a z nich odvodených informačných produktov, a žiada, aby sa v kontexte pripravovaného legislatívneho návrhu rámca pre pozorovanie lesov, podávanie správ a zber údajov docielila certifikácia údajov programu Copernicus; zdôrazňuje, že takéto certifikované údaje by mohli zohrávať kľúčovú úlohu pri monitorovaní rôznych javov (napr. rozloha lesnej pôdy, nezákonná ťažba, zdravotný stav lesov, charakteristika stromov, rastové modely a vplyv lesných požiarov), ako aj pri monitorovaní dodržiavania predpisov;
53. berie na vedomie myšlienku zaviesť strategické plány pre lesy v rámci monitorovania lesov, podávania správ a zberu údajov; ďalej konštatuje, že viaceré členské štáty už zaviedli vnútroštátne stratégie pre lesy, ktoré Komisia nemôže posudzovať jednotným spôsobom, a že by sa mali stanoviť alebo ďalej rozvíjať spôsobom, ktorý podporuje ciele stratégie EÚ pre lesy; zdôrazňuje, že tento návrh by mal zabrániť nadmernému zvýšeniu administratívnej záťaže a nákladov; zdôrazňuje, že by sa mal objasniť presný účel a potreba takýchto plánov, a zdôrazňuje povinnosť rešpektovať právomoci členských štátov v otázkach lesného hospodárstva; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že legislatívny návrh bude plne rešpektovať existujúce národné stratégie na úrovni členských štátov a v prípade potreby na miestnej úrovni, pričom zdôrazňuje, že strategické plánovanie na úrovni EÚ by malo byť v súlade s existujúcimi národnými stratégiami a nebyť s nimi v rozpore ani ich duplikovať; vyzýva Komisiu, aby posúdila, ako by sa tento nástroj mohol využiť najmä na podporu tých členských štátov, ktoré ešte nemajú zavedené vnútroštátne stratégie;

Riadenie a vykonávanie

54. domnieva sa, že vzhľadom na multifunkčný prínos lesov k rôznym cieľom EÚ a na rôzne administratívne úrovne a zapojené skupiny zainteresovaných strán musí byť základmi vykonávania stratégie úzka spolupráca a výmena najlepších postupov s národnými a regionálnymi odborníkmi, zainteresovanými stranami, konkrétne súkromnými a verejnými vlastníkami a správcami lesov, vedcami, certifikačnými schémami a občianskou spoločnosťou vrátane primeraného zastúpenia pôvodného obyvateľstva Európy, a to pri dodržiavaní zásady subsidiarity; zdôrazňuje, že riadenie musí zohľadňovať angažovanosť EÚ a členských štátov v procese Forest Europe a na medzinárodnej úrovni vrátane FAO, a že pri vykonávaní stratégie by sa malo vyvíjať úsilie o vytvorenie synergií s príspevkom k medzinárodným záväzkom a spolupráci, a to aj v oblasti neustáleho vývoja terminológie a vymedzení pojmov; pripomína význam cezhraničnej spolupráce pri zabezpečovaní dlhodobého prežitia najcennejších a najohrozenejších druhov a biotopov Európy; naliehavo vyzýva zainteresované strany v oblasti životného prostredia a lesného hospodárstva, aby oslovili širšie skupiny

obyvateľstva prostredníctvom rôznych vzdelávacích nástrojov a programov;

55. zdôrazňuje význam Stáleho lesníckeho výboru ako fóra pre poskytovanie komplexných lesníckych odborných znalostí a diskusií o činnostiach v rámci stratégie a ďalších politikách EÚ, ktoré majú vplyv na odvetvie lesného hospodárstva; domnieva sa, že na dosiahnutie zosúladenia politik by Komisia mala zintenzívniť dialóg medzi Stálym lesníckym výborom a inými expertnými skupinami, ako je pracovná skupina pre lesy a prírodu, skupina pre občiansky dialóg o lesnom hospodárstve a korku, ktorá sa významne podieľa na riadnom zapájaní zainteresovaných strán do rozvoja a vykonávania politik EÚ v oblasti lesného hospodárstva, pracovná podskupina pre lesy a prírodu v rámci koordinačnej skupiny pre biodiverzitu a prírodu a skupina odborníkov pre drevospracujúci priemysel;
56. uznáva, že vykonávanie stratégie môže viesť k významným systémovým zmenám v odvetví lesného hospodárstva prostredníctvom prechodu od zdrojov príjmov založených predovšetkým na dreve ku komplexnejším zdrojom príjmov, ktoré sa v čoraz väčšej miere opierajú o poskytovanie iných ekosystémových služieb, a zdôrazňuje potrebu monitorovať a pochopiť jej dôsledky; berie na vedomie, že rozsiahle a občas protirečivé prekrývanie politik a právnych predpisov a v niektorých prípadoch protichodné ciele majú vplyv na lesy a odvetvie lesného hospodárstva a mohlo by spôsobiť legislatívnu roztrieštenosť; zdôrazňuje význam zabezpečenia ich súladu; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby neustále posudzovali kumulatívne účinky rôznych iniciatív v rámci stratégie spolu s inými príslušnými právnymi predpismi a politikami EÚ s cieľom zabezpečiť súdržnosť všetkých činností súvisiacich s lesným hospodárstvom a posilniť udržateľné obhospodarovanie lesov pri plnom dodržiavaní zásady subsidiarity; zdôrazňuje, že v rámci týchto posúdení sa musí dôkladne vyhodnotiť vplyv režimu ochrany pralesov a pralesovitých porastov na miestne spoločenstvá v spolupráci s miestnymi aktérmi, pričom 90 % z nich sa nachádza len v štyroch členských štátoch⁴³; vyzýva Komisiu, aby o tom informovala v rámci svojej správy o vykonávaní;
57. vyjadruje vážne znepokojenie nad správami o nezákonnej ťažbe dreva a zmenách vo využívaní pôdy v niektorých členských štátoch, a to aj v štátnych lesoch a chránených oblastiach, a nad súvisiacimi prebiehajúcimi postupmi v prípade nesplnenia povinnosti⁴⁴; zdôrazňuje, že nezákonná ťažba dreva môže mať účinky, ktoré je ťažké alebo nemožné zvrátiť, môže prispieť k strate biodiverzity, zrýchleniu zmeny klímy a strate prírodných zdrojov z lesov, od ktorých sú lesné komunity závislé, a môže viesť k porušovaniu ľudských práv; vyjadruje hlboký zármutok v súvislosti s vraždami a násilím voči pracovníkom lesného hospodárstva, novinárom a aktivistom v dôsledku nezákonnej ťažby dreva, dôrazne ich odsudzuje a očakáva, že členské štáty vyvodlia voči páchatelom zodpovednosť a ukončia útlak lesnej stráže; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v plnej miere a účinne vykonávali príslušné vnútroštátne a únijské právne predpisy, najmä vymedzením pojmu nezákonnej ťažby dreva, zvýšením dôkladného monitorovania, v prípade potreby vynakladaním výdavkov na presadzovanie, bojom proti korupcii a zlepšením správy lesov a pôdy; zdôrazňuje, že je dôležité posilniť úlohu príslušných orgánov členských štátov v boji proti nezákonnej ťažbe dreva na základe

⁴³ Spoločné výskumné centrum, Mapovanie a posudzovanie pralesov a pralesovitých porastov v Európe, 2021.

⁴⁴ Päť prebiehajúcich postupov v prípade nesplnenia povinnosti proti štyrom členským štátom (veci 2016/2072, 2018/2208, 2018/4076, 2020/2033 a 2021/4029).

skúseností získaných pri vykonávaní a presadzovaní nariadenia EÚ o dreve; konštatuje, že ťažba dreva v rozpore s opatreniami na ochranu prírody vrátane plánov riadenia sústavy Natura 2000 a smernice o vtákoch a biotopoch môže tiež predstavovať nezákonnú ťažbu dreva; zdôrazňuje, že nezákonná ťažba dreva má veľký negatívny hospodársky, sociálny a environmentálny vplyv a spôsobuje straty príjmov miestnych komún; berie na vedomie súvislosť medzi nelegálnou ťažbou dreva a zlými životnými podmienkami; vyjadruje poľutovanie nad tým, ako dlho Komisii trvá riešenie prípadov porušenia predpisov, čo so sebou nesie značné riziko, že nezákonná ťažba dreva bude pokračovať a že bude príliš neskoro na to, aby sa zvrátili a napravili obrovské škody, ktoré spôsobuje; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby urýchlene prijali opatrenia na zastavenie nezákonnej ťažby dreva a sprísnenie kontroly nezákonného obchodovania s drevom prostredníctvom dôkladného monitorovania a dôsledného presadzovania existujúcich predpisov a používania geopriestorových technológií a technológií diaľkového prieskumu;

58. vyzýva Komisiu, aby presadzovala normy a ambície EÚ v oblasti ochrany lesov na medzinárodnej úrovni;
59. vyzýva Komisiu, aby obnovila rokovania o medzinárodnom právne záväznom dohovore o lesoch, ktorý by prispel k obhospodarovaniu, ochrane a udržateľnému rozvoju lesov a zabezpečil ich mnohoraké a dopĺňajúce sa funkcie a využitia, a to aj prostredníctvom opatrení zameraných na zalesňovanie, opätovné zalesňovanie a ochranu lesov, a zároveň by zohľadňoval sociálne, hospodárske, ekologické, kultúrne a duchovné potreby súčasných a budúcich generácií, uznával zásadnú úlohu všetkých druhov lesov pri zachovávaní ekologických procesov a rovnováhy a podporoval identitu, kultúru a práva pôvodných obyvateľov, ich komún a iných komún a obyvateľov lesa;
60. vyzýva Úniu, aby dodržiavala zásadu súdržnosti politik v záujme rozvoja a zabezpečila súlad medzi politikami v oblasti rozvoja, obchodu, poľnohospodárstva, energetiky a klímy; uznáva pozitívny hospodársky, spoločenský a environmentálny prínos lesného priemyslu a požaduje ďalšie investície do výskumu, inovácií a technologického pokroku;
61. vyzýva Komisiu, aby podporovala zrkadlové doložky na medzinárodných trhoch v oblasti biohospodárstva a využívala celoeurópske a medzinárodné partnerstvá a zahraničné obchodné dohody na podporu klimatických ambícií EÚ a udržateľnosti využívania lesov mimo EÚ;

o

o o

62. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Rozmanité lesy EÚ, ktoré poskytujú spoločnosti širokú škálu environmentálnych, hospodárskych a sociálnych výhod, boli vždy predmetom zložitých očakávaní, politik a právnych predpisov. V posledných rokoch sa čoraz viac prejavil obrovský a bezprostredný tlak, ktorý na európske lesy vyvíja zmena klímy. Okrem toho sa do popredia postupne dostáva význam ochrany biodiverzity, ako aj ústredná úloha lesných ekosystémov v tomto ohľade. Najmä vo vidieckych oblastiach zostáva odvetvie lesného hospodárstva a drevospracujúci priemysel pilierom zamestnanosti a prosperity. V roku 2019 Komisia predstavila Európsku zelenú dohodu, ktorá zavádza zmenu paradigmy v hospodárskej politike EÚ a stavia ekologický rast a ekologické pracovné miesta do centra budúceho rozhodovania. Medzinárodné záväzky EÚ, najmä ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja a Parížska dohoda, sú ďalšími signálmi meniaceho sa politického prostredia pre lesy v EÚ.

Toto čoraz komplexnejšie politické prostredie prináša nové výzvy, ale aj nové príležitosti. Ciele dosiahnuť obehové hospodárstvo a klimaticky neutrálnu spoločnosť do roku 2050 si vyžadujú spoľahlivé dodávky uhlíkovo neutrálnych a obnoviteľných zdrojov. Odvetvie lesného hospodárstva je kľúčovým aktérom pri dosahovaní týchto cieľov EÚ a medzinárodných cieľov na vysokej úrovni. V tejto súvislosti všetci aktéri netrpezlivo očakávali novú stratégiu EÚ pre lesy.

Touto stratégiou sa Komisia snaží posilniť prepojenie so Zelenou dohodou a stratégiou v oblasti biodiverzity a reagovať na súčasné a budúce výzvy, ktorým toto odvetvie čelí. To si vyžaduje najmä úzku a dôveryhodnú spoluprácu a dialóg medzi Komisiou, členskými štátmi a regionálnymi orgánmi, vlastníkmi a správcami lesov, vedcami a občianskou spoločnosťou.

Koncepcia multifunkčných lesov je jadrom európskeho lesného hospodárstva. Opisuje sa v nej schopnosť lesov poskytovať rôzne tovary a služby súčasne pre verejné a súkromné záujmy. Patrí medzi ne poskytovanie biodiverzity, čistého vzduchu a vody, klimatické služby prostredníctvom sekvestrácie a ukladania uhlíka, ochrana pred povodňami, eróziou pôdy, padaním skál a lavínami, ako aj drevo a nedrevné výrobky, rekreačné a kultúrne funkcie.

Tento prístup závisí od zdravých a odolných lesov a vyžaduje si aktívne udržateľné obhospodarovanie lesov, ktoré zabezpečí spoľahlivé, vyvážené a dlhodobé poskytovanie všetkých ekosystémových služieb vrátane ochrany biodiverzity a klímy. Cieľom udržateľného obhospodarovania lesov je maximalizovať synergie a minimalizovať kompromisy na základe informácií založených na dôkazoch. Udržiavanie a zlepšovanie zdravia a odolnosti, a to aj prostredníctvom opätovného zalesňovania a obnovy, si vyžaduje riadenie. V súvislosti s ochranou biodiverzity a bojom proti zmene klímy je potrebné poznamenať, že to zahŕňa aj ochranu a v prípade potreby prísnu ochranu, najmä v pralesoch a pralesovitých porastoch.

Snahy o obnovu a ochranu sa musia zamerať na rôzne kľúčové tlaky na zdravie ekosystémov. Ukazovatele jasne poukazujú na významnú úlohu tlakov súvisiacich so zmenou klímy na lesy. Je potrebné zohľadniť tlaky spôsobené ľudskou činnosťou v lesoch a mimo nich. Všetky tlaky môžu viesť k zvýšenej zraniteľnosti lesov voči škodcom a chorobám, ktoré si vyžadujú účinné zásahy na zmiernenie hrozieb pre poskytovanie ekosystémových služieb, napríklad sekvestráciu uhlíka.

Vzhľadom na veľkú rozmanitosť lesov od Arktídy na severe až po Stredomorie na juhu a posun

klimatických pásiem nie je možné nájsť univerzálne riešenie na ich obhospodarovanie, ochranu a obnovu. V niektorých prípadoch môže byť prirodzená regenerácia vhodným prístupom hospodárenia. V iných prípadoch môže výsadba stromov a aktívnejšie hospodárenie dosiahnuť priaznivejšie výsledky v oblasti zdravia a odolnosti ekosystémov vrátane biodiverzity a potenciálu zmiernenia zmeny klímy. To môže zahŕňať postupy, ako je zavádzanie lepšie prispôsobených druhov, posilnenie príspevku lesov k vodnému cyklu, sanitárne výrubu na zamedzenie šírenia škodcov, prevencia lesných požiarov a zachovanie ochranných funkcií. Tento prístup odráža dynamické chápanie udržateľného obhospodarovania lesov, ktoré sa musí prispôbiť meniacim sa výzvam, odrážať vývoj vo výskume a naše chápanie miestnych najlepších postupov. Tento prístup k udržateľnému obhospodarovaniu lesov sa zameriava na dosiahnutie viacerých cieľov vytváraním synergií medzi mnohostrannými funkciami lesa.

Celkovo tento európsky prístup prináša jedno z najudržateľnejších odvetví lesného hospodárstva na svete a zabezpečuje spoľahlivé zásobovanie zdrojmi, ktoré sú rozhodujúce pri dosahovaní kľúčových cieľov EÚ. Treba uznať, že tento úspech do veľkej miery závisí od doterajšieho prínosu vlastníkov lesov a aktérov v rámci hodnotového reťazca lesného hospodárstva a ich generačných znalostí a odborných znalostí v oblasti udržateľného obhospodarovania lesov.

Na dosiahnutie optimálneho príspevku k obehovému hospodárstvu a klimatickej neutralite je potrebné silné prepojenie medzi stratégiou a akčným plánom pre biohospodárstvo. Najmä pokiaľ ide o klimatickú neutralitu, stratégia sa nemôže spoliehať len na sekvestráciu a ukladanie uhlíka v lesoch. Toto odvetvie si vyžaduje konkurenčné prostredie a silné stimuly na inovácie v oblasti biologických materiálov a palív, ktoré nahrádzajú fosílny materiály a palivá. Treba zohľadniť aj vysoké objemy investícií a dlhé vývojové cykly, ktoré niekedy trvajú viac ako 10 rokov. Predvídateľné regulačné prostredie, ktoré podporuje podnikateľskú činnosť, je kľúčovým prínosom.

Na dosiahnutie synergického zabezpečenia všetkých environmentálnych, hospodárskych a sociálnych funkcií lesa je potrebný ďalší výskum a lepšia koordinácia príslušných programov EÚ.

Vlastníci a správcovia lesov sú piliermi na dosiahnutie cieľov v oblasti výroby a ochrany vrátane obnovy, obnovy lesa a zalesňovania. Vďaka plánovaniu obhospodarovania lesov v cykloch trvajúcich desaťročia majú skutočný osobný záujem na zachovaní lesných zdrojov. Ich práca však závisí od primeraného príjmu, ktorý doteraz takmer výlučne závisí od produkcie dreva. Ak majú vlastníci a správcovia lesov splniť rôzne očakávania, bude potrebný širší prístup. To si vyžaduje sprístupnenie spravodlivých zdrojov príjmov za poskytovanie iných ekosystémových služieb. Hoci sú k dispozícii verejné finančné prostriedky, a to aj na európskej úrovni prostredníctvom EPFRV, toto odvetvie funguje predovšetkým na trhovom základe a zmysel pre individuálnu zodpovednosť a podnikateľské myslenie je v ňom hlboko zakorenený. Preto je potrebné zabrániť zvyšovaniu závislosti od dotácií. Trhovo orientované systémy platieb za ekosystémové služby sú sľubným prístupom a mali by sa uprednostniť.

Okrem toho zamestnanosť v lesnom hospodárstve musí byť atraktívna. V tejto súvislosti zohráva ústrednú úlohu nepretržitá vysokokvalitná (odborná) príprava. Je potrebné venovať pozornosť vplyvu meniacich sa požiadaviek na postupy hospodárenia na atraktívnosť, požiadavky a bezpečnosť pracovného prostredia. Taktiež možné účinky posunu rovnováhy rôznych ekosystémových služieb smerom k environmentálnym cieľom na zamestnanosť neboli

doteraz dostatočne posúdené.

Vlastnícka štruktúra lesov v EÚ je rôznorodá. Hoci existuje kombinácia lesov vo verejnom a súkromnom vlastníctve, 60 % lesov vlastní približne 16 miliónov súkromných vlastníkov. V Európe väčšina vlastníkov vlastní menej ako 10 ha¹. Pokiaľ ide o EÚ, údaje z viacerých členských štátov potvrdzujú kriticky veľký podiel drobných vlastníkov². Preto je nevyhnutné zabezpečiť, aby požiadavky boli splniteľné a neboli neprímerane zaťažujúce, aby malí vlastníci mali prístup k uplatniteľným a miestne prispôbeným nástrojom hospodárenia a poradenským službám. Okrem toho musia byť systémy platieb za ekosystémové služby a iné programy prístupné a užitočné.

Udržateľné obhospodarovanie lesov v Európe má dlhú históriu a stavia na širokom základe skúseností a odborných znalostí. Vzhľadom na rozmanitosť lesov spoločná stratégia EÚ pre lesy musí vychádzať z tejto histórie, aby sa uvoľnil potenciál pre našu budúcnosť. To si vyžaduje prístup zdola nahor vrátane všetkých príslušných administratívnych úrovní a zainteresovaných strán, pri ktorom sa v plnej miere využijú generačné poznatky správcov lesov v celej EÚ s cieľom zabezpečiť, aby sa spoločné zásady uplatňovali v špecifických miestnych podmienkach.

Nová stratégia vychádza aj z medzinárodnej spolupráce v oblasti udržateľného obhospodarovania lesov. 46 európskych štátov vrátane všetkých členských štátov a Komisie sú signatármi procesu Forest Europe, ktorý neustále rozvíja spoločnú koncepciu udržateľného obhospodarovania lesov a je aj ústredným nástrojom na zber údajov týkajúcich sa lesov. Na medzinárodnej úrovni EÚ a členské štáty prispievajú k vypracovaniu definícií a zberu údajov organizáciou FAO.

Na úspešné dosiahnutie viacerých cieľov stratégie je potrebné zohľadniť a využiť prístup zdola nahor ako kľúčovú zásadu, ako aj existujúce kanály spolupráce. Je to obzvlášť dôležité, pokiaľ ide o tri ciele.

- Ďalší vývoj definícií a koncepcie udržateľného obhospodarovania lesov a ukazovateľov, prahových hodnôt a rozsahov musí vychádzať z procesu Forest Europe a musí byť v súlade s prácou vykonanou na úrovni FAO.
- Spoločný európsky rámec pre monitorovanie, podávanie správ a zber údajov musí byť kompatibilný a musí sa usilovať o vytvorenie synergií s existujúcimi záväzkami v oblasti podávania správ, zabrániť duplicite práce a vytvoreniu dodatočnej administratívnej záťaže a nákladov. Na tento účel by mal vychádzať aj z existujúcich nástrojov, ako sú národné inventarizácie lesov, FISE a sieť ENFIN.
- S cieľom zohľadniť osobitné regionálne a miestne podmienky, výzvy a príležitosti musí

¹ Správa Forest Europe, Stav európskych lesov 2020, 2020.

² DE: 50 % vlastní < 20 ha,

https://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/bundeswaldinventur3.pdf;jsessionid=972A5297B9463D98948E787D1AA78F19.live921?__blob=publicationFile&v=3; FR: približne 2/3 vlastní < 1 ha,

https://franceboisforet.fr/wp-content/uploads/2021/04/Brochure_chiffresClesForetPrivee_2021_PageApage_BD.pdf; FI: približne 45%

vlastní < 10 ha, <https://www.luke.fi/en/natural-resources/forest/forest-resources-and-forest-planning/forest-ownership/>; LV: 50 % vlastní < 5 ha,

https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/MAF_parskats_Silava_privat_meza_apsaimn_monitorings.pdf.

rámec riadenia zabezpečiť široké zapojenie všetkých príslušných administratívnych úrovní a zainteresovaných strán vrátane vlastníkov a správcov lesov, vedcov a občianskej spoločnosti. Mal by sa zamerať na uľahčenie dialógu a výmenu najlepších postupov, pričom by sa mal opierať o odborné znalosti členských štátov v oblasti lesného hospodárstva.

Napokon treba poznamenať, že cieľom stratégie je posunúť rovnováhu medzi ekosystémovými službami od produkcie dreva k ďalším službám, ako sú biodiverzita a funkcie súvisiace s klímou. To predstavuje systémovú zmenu. Lesy zároveň podliehajú veľkému počtu prekrývajúcich sa právnych predpisov a politik EÚ, ktorých ciele a požiadavky sú niekedy protichodné. Patria medzi ne najmä akčný plán pre biohospodárstvo a ciele ekologického rastu a zamestnanosti v rámci zelenej dohody, stratégia biodiverzity a právne predpisy v oblasti ochrany prírody, ako je smernica o biotopoch, politika v oblasti klímy vrátane právnych predpisov, ako sú LULUCF a smernica o obnoviteľných zdrojoch energie, ako aj poľnohospodárska politika a jej vízia pre vidiecke oblasti.

Systémová zmena, ako aj zložité politické a legislatívne prostredie si vyžadujú dôkladné monitorovanie a posúdenie kumulatívnych účinkov všetkých iniciatív v rámci stratégie v kombinácii s ostatnými príslušnými politikami EÚ týkajúcimi sa poskytovania všetkých lesníckych služieb, ako aj konkurencieschopnosti odvetvia lesného hospodárstva a drevospracujúceho priemyslu, rozvoja vidieka a zamestnanosti.

Záverom možno konštatovať, európske lesy zohrávajú kľúčovú úlohu pri prispievaní k zdraviu životného prostredia, pričom ponúkajú biotopy mnohým druhom, podporujú rozmanitú biodiverzitu, ako aj hospodárstvo zamerané na človeka, rekreáciu a kultúru. Ich význam je nesmierny a táto nová stratégia poskytuje pevné východiskové body a základné kamene, z ktorých môžu vychádzať všetci aktéri pôsobiaci v tomto odvetví na všetkých úrovniach a spolupracovať s cieľom zabezpečiť budúcnosť odolných európskych lesov, ktoré plnia svoje rozmanité funkcie, a čeliť budúcim výzvam.

3.6.2022

STANOVISKO VÝBORU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, VEREJNÉ ZDRAVIE A BEZPEČNOSŤ POTRAVÍN

pre Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

k novej stratégii EÚ pre lesy do roku 2030 – udržateľné obhospodarovanie lesov v Európe
(2022/0000(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Luisa Regimenti

NÁVRHY

Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín vyzýva Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže v EÚ sa nachádza približne 5 % celkovej svetovej lesnej plochy, pričom lesy tvoria 43 % pevniny EÚ a 80 % jej suchozemskej biodiverzity¹;
- B. keďže lesy majú zásadný význam pre telesné a duševné zdravie a dobré životné podmienky ľudí, sú hnacou silou prechodu na hospodárstvo bez fosílnych palív a zohrávajú dôležitú úlohu v živote miestnych komún, najmä vo vidieckych oblastiach, kde významne prispievajú k obžive miestneho obyvateľstva;
- C. keďže lesy v EÚ poskytujú spoločnosti mnohoraký úžitok vrátane základných funkcií, ako je regulácia klímy, zásobovanie vodou a jej regulácia, čisté ovzdušie a kontrola erózie; keďže lesy sa často využívajú ako rekreačné oblasti, ktoré poskytujú mnohé prínosy pre ekologický cestovný ruch, lesné školy a kultúru, a sú zároveň dôležitým zdrojom zamestnanosti a hospodárskeho rastu na miestnej úrovni, pričom prispievajú k udržiavaniu životaschopných vidieckych oblastí v celej Únii;
- D. keďže lesné ekosystémy s príslušnými úložiskami uhlíka majú zásadný význam pre zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na zmenu klímy a keďže ich ochrana a obnova je potrebná na obmedzenie globálneho otepľovania, dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050 a dosiahnutie cieľa EÚ znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2030 aspoň o 55 %; keďže lesy sú tiež hlavnými hosťiteľmi biodiverzity;
- E. keďže EÚ sa zaviazala splniť ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja vrátane cieľa 15, ktorým je chrániť, obnovovať a podporovať udržateľné využívanie

¹ Science for Environment Policy (2021): European Forests for biodiversity, climate change mitigation and adaptation (Veda pre politiku v oblasti životného prostredia (2021): Európske lesy pre biodiverzitu, zmiernenie zmeny klímy a adaptácia na ňu), Future Brief 25, Stručné informácie pre GR Európskej komisie pre životné prostredie vypracované oddelením pre vedeckú komunikáciu, UWE Bristol. K dispozícii na: <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>

suchozemských ekosystémov, udržateľne obhospodarovať lesy, bojovať proti dezertifikácii, zastaviť a zvrátiť degradáciu pôdy a zastaviť stratu biodiverzity;

- F. keďže na podporu a zosúladenie ekologických, hospodárskych a sociálnych hodnôt je potrebná dlhodobá vízia založená na udržateľnom obhospodarovaní lesov blízkom prírode;
- G. keďže rámec udržateľného obhospodarovania lesov sa bude musieť jasne vymedziť, najmä pokiaľ ide o kritériá, ukazovatele a prahové hodnoty týkajúce sa zdravia ekosystémov, biodiverzity a zmeny klímy, aby sa stal podrobnejším a užitočnejším kontrolným nástrojom na určenie a porovnanie rôznych prístupov k obhospodarovaniu, ich vplyvu a celkového stavu a ochrany európskych lesov;
- H. keďže „ekosystém“ je fyzické prostredie tvorené živými a neživými komponentmi, ktoré na seba vzájomne pôsobia, a vďaka týmto interakciám vytvárajú ekosystémy rad prínosov pre ľudí a hospodárstvo, tzv. „ekosystémové služby“; keďže zmena klímy a strata biodiverzity a súvisiacich ekosystémových služieb predstavujú pre spoločnosť systémovú hrozbu;
- I. keďže lepšie pochopenie potenciálnych prírodných škodlivých činiteľov spôsobených klímou v európskych lesoch by malo ďalej podopierať usmernenia týkajúce sa obhospodarovania lesov a byť podkladom pre adaptačné politiky zamerané na riešenie týchto zraniteľností;
- J. keďže lesy sú čoraz zraniteľnejšie voči vplyvom zmeny klímy, najmä rastúcemu výskytu lesných požiarov; keďže vyčíslenie vplyvu takýchto škodlivých činiteľov na odolnosť a produktivitu lesov vo veľkom rozsahu je stále veľkou výzvou;
- K. keďže dostupné údaje o lesoch na úrovni EÚ sú neúplné a nemajú rovnakú kvalitu, čo EÚ a členským štátom bráni v koordinácii obhospodarovania a ochrany lesov;
- L. keďže podľa správy Európskej environmentálnej agentúry s názvom The European environment — state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe (Životné prostredie Európy – stav a perspektíva 2020: znalosti potrebné na prechod k udržateľnej Európe)² Európa zaznamenala obrovský pokles biodiverzity, ktorý spôsobilo medziiným intenzívne obhospodarovanie lesov, a čelí environmentálnym výzvam bezprecedentného rozsahu a naliehavosti;
- M. keďže v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa navrhuje celkový cieľ chrániť aspoň 30 % pevniny EÚ v rámci účinného režimu obhospodarovania;
- N. keďže s cieľom pomôcť pri riešení straty biodiverzity a klimatických kríz je nevyhnutné, aby sa lesy chránili, obnovovali a obhospodarovali takým spôsobom, aby sa maximalizovala ich kapacita ukladať uhlík a chrániť biodiverzitu;
- O. keďže ochrana lesov vrátane všetkých zostávajúcich pralesov a pralesovitých porastov v

² Európska environmentálna agentúra, The European environment — state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe (Životné prostredie Európy – stav a perspektíva 2020: znalosti potrebné na prechod k udržateľnej Európe), 11. mája 2020, s. 83, <https://www.eea.europa.eu/soer-2020/>

EÚ má zásadný význam pre zachovanie biodiverzity a zmiernenie zmeny klímy;

- P. keďže podľa správy Spoločného výskumného centra za rok 2021³ už zostáva v Európe len 4,9 milióna hektárov pralesov a starých lesov, čo predstavuje len 3 % celkovej lesnej plochy Únie a 1,2 % pevniny Únie;
- Q. keďže pralesy a pralesovité porasty zohrávajú kľúčovú úlohu pri ochrane biodiverzity; keďže majú často vysokú biologickú rozmanitosť v porovnaní s inými lesmi v tom istom ekologickom regióne, sú bohaté na druhy a sú domovom osobitnej flóry a fauny; keďže pralesy a pralesovité porasty poskytujú aj širokú škálu ďalších kľúčových ekosystémových služieb;
- R. keďže nezákonná ťažba dreva vrátane ťažby dreva v chránených oblastiach, ako sú oblasti sústavy Natura 2000, je pretrvávajúcim a nevyriešeným problémom vo viacerých členských štátoch;
- S. keďže členské štáty by mali vypracovať strategické plány pre lesy s priebežnými cieľmi, aby zabezpečili dlhodobé plánovanie a kontinuitu zásad stratégie EÚ pre lesy v strednodobom až dlhodobom horizonte; keďže Komisia by mala k týmto plánom poskytnúť konštruktívnu spätnú väzbu a posúdiť, v akom rozsahu spĺňajú požiadavky cieľov Únie v oblasti klímy a biodiverzity;
- T. keďže pri plnení cieľov stratégie pre lesy sa musí dodržiavať zásada subsidiarity; keďže EÚ má v oblasti lesov rovnako dôležité spoločné právomoci a zodpovednosť;
1. víta stratégiu EÚ pre lesy, ktorá je zakotvená v Európskej zelenej dohode; zdôrazňuje význam troch rozmerov udržateľného rozvoja: environmentálneho, hospodárskeho a sociálneho; pripomína, že environmentálny rozmer vrátane ochrany biodiverzity a ekosystémov je základom ďalších dvoch rozmerov a je nevyhnutný pre udržateľný rozvoj lesov v EÚ; zdôrazňuje, že opatrenia na vykonávanie stratégie EÚ pre lesy by mali prispieť k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti klímy a biodiverzity a jej záväzných cieľov;
 2. zdôrazňuje mnohostrannú funkciu lesov a význam zdravých a ekologicky odolných lesných ekosystémov, ktoré spoločnosti poskytujú množstvo služieb; trvá na tom, že udržateľné obhospodarovanie lesov by malo zahŕňať zachovanie biodiverzity a ochranu a zachovanie biotopov;
 3. zdôrazňuje zásadnú úlohu lesných ekosystémov pri zmiernení zmeny klímy a adaptácii na ňu a prispievaní k cieľu EÚ dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu posilniť ich odolnosť, najmä zvýšením rozmanitosti lesov z hľadiska ich štruktúry, funkcie a zloženia; trvá na tom, že štruktúrne bohaté zmiešané lesy so širokou ekologickou amplitúdou majú vyššiu odolnosť a väčšiu schopnosť adaptácie;
 4. zdôrazňuje, že lesná pôda s príslušnými úložiskami uhlíka živých stromov a odumretého

³ Barredo, J., Brailescu, C., Teller, A., Sabatini, F. M., Mauri, A. a Janouskova, K., Mapping and assessment of primary and old-growth forests in Europe (Mapovanie a posudzovanie pralesov a pralesovitých porastov v Európe), EUR 30661 EN, Úrad pre publikácie Európskej únie, Luxemburg, 2021.

dreva je kľúčovým faktorom na obmedzenie globálneho otepľovania, prispieva k plneniu cieľov EÚ v oblasti klimatickej neutrality a posilňuje biodiverzitu; domnieva sa, že podpora biologicky rozmanitých lesov je najúčinnnejším poistením proti zmene klímy a strate biodiverzity;

5. vyjadruje znepokojenie nad nepriaznivými faktormi spojenými so zmenou klímy, ako je vystavenie lesných oblastí predĺženým obdobiam sucha a chorôb stromov vrátane chorôb, ktoré sú spôsobené škodcami a ktoré poškodzujú životné prostredie;
6. vyzýva Komisiu, aby zhromažďovala a širila medzi členskými štátmi poznatky o tom, ako prispôbiť lesy súčasnej a očakávanej zmene klímy v súlade s novou adaptačnou stratégiou EÚ a stratégiou biodiverzity; v tejto súvislosti trvá na potrebe cielenej podpory a intenzívnejšej spolupráce v oblasti prevencie katastrof a pripravenosti a reakcie na ne;
7. konštatuje, že biodiverzita lesov a ich jedinečné ekosystémy poskytujú mimoriadne rozmanité ekosystémové služby, ktoré prispievajú k opatreniam na zmiernenie zmeny klímy, stabilite a úrodnosti pôdy, kvalite vody a vzdelávacím a turistickým službám; zdôrazňuje, že na zachovanie a posilnenie európskej biodiverzity a ekosystémov a služieb, ktoré poskytujú, je nevyhnutné správne riadenie lokalít sústavy Natura 2000;
8. víta rozhodnutie Komisie zo 4. júna 2021 o udeľovaní licencií na logo sústavy Natura 2000; konštatuje, že systém označovania Natura 2000 by mal podporovať najprísnejšie ekologické normy EÚ na ochranu najzraniteľnejších typov biotopov a druhov na pevnine; pripomína, že sústava Natura 2000 pokrýva približne 18 % územia EÚ na pevnine; zdôrazňuje, že členské štáty by mali zabezpečiť, aby nedochádzalo k žiadnym činnostiam, ktoré by spôsobovali škody alebo rušili druhy v biotopoch označených ako sústava Natura 2000; požaduje ambiciózne ciele v rámci stratégie EÚ pre lesy s cieľom zachovať a obnoviť ekologické hodnoty označených lokalít s prihliadnutím na sociálne a kultúrne požiadavky a regionálne a miestne charakteristiky oblasti; konštatuje, že úsilie o ochranu v lokalitách sústavy Natura 2000 by malo byť plne v súlade so smernicou o biotopoch a smernicou o vtákoch a stratégiou EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030;
9. konštatuje, že lokality sústavy Natura 2000 poskytujú verejnosti cenné ekosystémové služby; zdôrazňuje, že logo sústavy Natura 2000 umiestnené na akomkoľvek tovare alebo službách by malo znamenať, že tento tovar a služby prispievajú k cieľom ochrany lokality sústavy Natura 2000, z ktorej pochádzajú;
10. víta strategický pracovný plán environmentálnej značky EÚ na roky 2020 – 2024, ktorý uverejnila Komisia; pripomína, že environmentálna značka EÚ je dobrovoľná značka environmentálnej excelentnosti; konštatuje, že systém environmentálnej značky podporuje obehové hospodárstvo EÚ a prispieva k udržateľnej spotrebe a udržateľným výrobným postupom; požaduje prísne normy a monitorovanie, ako aj podporu zvýšeného používania environmentálnej značky v odvetví lesného hospodárstva EÚ;
11. zdôrazňuje, že je dôležité rozšíriť oblasť pôsobnosti environmentálnej značky pre výrobky z dreva tak, aby zahŕňala úroveň udržateľnosti týchto výrobkov; vyzýva členské štáty, aby nabádali výrobcov, aby väčšmi využívali označenia Natura 2000 v prípade nedrevných lesných produktov;

12. pripomína dôležité hospodárske a sociálne funkcie zdravých lesov pri udržiavaní životaschopných vidieckych oblastí; zdôrazňuje význam neinvazívnych hospodárskych lesných činností, ktoré rešpektujú ekologické hranice lesných ekosystémov, zatiaľ čo intenzívne hospodárske činnosti súvisiace s lesmi môžu rôznym spôsobom narúšať lesné ekosystémy; konštatuje, že rozsiahle holoruby môžu mať vážny vplyv na miestne ekosystémy a prispievajú k strate biodiverzity; zdôrazňuje, že v stratégii EÚ pre lesy by sa mali podporovať hospodárske činnosti, ktoré rešpektujú udržateľné hranice lesných ekosystémov; poukazuje na význam podpory lesných hospodárskych činností, ktoré nesúvisia s drevom, s cieľom diverzifikovať miestne hospodárstvo a pracovné miesta a zvrátiť trend vyľudňovania vidieckych a odľahlých oblastí;
13. zdôrazňuje, že je dôležité, aby EÚ podporovala zachovanie, ochranu a obnovu lesných ekosystémov s prihliadnutím na pripravovaný právny predpis EÚ o obnove prírody a zlepšila ich odolnosť a zároveň podporovala rozvoj hospodársky životaschopného a dynamického odvetvia lesného hospodárstva a miestnych komunít; požaduje dlhodobú víziu ochrany a obnovy európskych lesov;
14. zdôrazňuje význam začlenenia rozmeru verejného zdravia a prístupu „jedno zdravie“ do stratégie EÚ pre lesy; zdôrazňuje, že prírodné lesné ekosystémy a prístup k lesom a zeleným mestským a prímestským zalesneným oblastiam poskytujú viacero prínosov, ktoré podporujú zdravý životný štýl a prispievajú k dobrým životným podmienkam občanov EÚ;
15. zdôrazňuje úlohu obehového lesného biohospodárstva pri podpore udržateľného rastu, ktorého hlavnými zásadami sú obehovosť a kaskádové a efektívne využívanie biomasy a lesných zdrojov;
16. zdôrazňuje, že je potrebné, aby vo všetkých členských štátoch boli k dispozícii včasné, časté a porovnateľné údaje, a poukazuje na kľúčovú úlohu analýzy takýchto údajov pri podpore udržateľného obhospodarovania a ochrany lesov, a to aj pri predchádzaní nezákonnej ťažbe dreva a predvídaní a zmiernení vplyvov prírodných škodlivých činiteľov, ako sú búrky, lesné požiare a škodcovia; zdôrazňuje potrebu retroaktívne vytvoriť databázu všetkých lokalít, ktoré spĺňajú kritériá pralesov a pralesovitých porastov; v tejto súvislosti víta záväzok Komisie predložiť legislatívny návrh rámca pre monitorovanie lesov, podávanie správ a zber údajov;
17. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila koordinovaný systém EÚ na monitorovanie lesov, zber údajov a podávanie správ, ktorý budú používať príslušné orgány členských štátov pri príprave svojich strategických plánov pre lesy a odvetvie lesného hospodárstva; zdôrazňuje, že tento integrovaný systém monitorovania lesov v celej EÚ by mal byť založený na harmonizovaných a vedecky podložených ukazovateľoch a mal by zahŕňať mechanizmy na zabránenie chybám pri spracúvaní údajov nahlásených členskými štátmi, ako je dvojité započítanie;
18. zdôrazňuje výhody využívania špičkových technológií na zber údajov, napríklad na vykonávanie národných inventárov lesov, zlepšenie prístupu verejnosti k údajom a zabezpečenie konzistentnosti, kvality a porovnateľnosti spoľahlivých údajov o lesoch;
19. opakuje svoju výzvu na prísnu ochranu všetkých zostávajúcich pralesov a pralesovitých porastov v súlade so stratégiou EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030; trvá na tom, že

ochrana sa musí poskytovať aj ochranným pásmam susediacim s pralesmi a pralesovitými porastmi s cieľom podporiť rozvoj atribútov pralesovitých porastov; zdôrazňuje, že rozšírením primeranej ochrany na ochranné pásma sa zlepši prepojenosť biotopov s vysokou ekologickou hodnotou, čo významne prispeje k ochrane a zmierni negatívne dôsledky fragmentácie;

20. zdôrazňuje význam prísnej ochrany oblastí susediacich s pralesmi a pralesovitými porastmi s cieľom zlepšiť stav ochrany, ako aj zmierniť riziko vyhynutia chránených druhov a znížiť ich zraniteľnosť; pokiaľ ide o oblasti sústavy Natura 2000 obklopujúce takéto lesy, usmernenia týkajúce sa riadenia týchto oblastí by sa mali prispôbiť tak, aby podporovali rozvoj sekundárnych pralesovitých porastov a/alebo rozvoj atribútov pralesovitých porastov;
21. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia v roku 2021 neprijala usmernenia týkajúce sa vymedzenia pralesov a pralesovitých porastov, ako sa uvádza v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030; zdôrazňuje naliehavú potrebu dohodnúť sa na operatívnom vymedzení pralesov a pralesovitých porastov v EÚ s cieľom zabezpečiť ich prísnu ochranu; zdôrazňuje, že toto vymedzenie musí byť založené na ekologických zásadách a musí zohľadňovať rozmanitosť európskych lesov, meniace sa klimatické zóny a premenlivé miestne podmienky;
22. zdôrazňuje, že podľa výskumu⁴ pralesovité a staré lesné porasty stále ukladajú uhlík, čo je v rozpore s názorom, že sú uhlíkovo neutrálne či dokonca zdrojom CO₂;
23. zdôrazňuje, že cieľ EÚ spočívajúci v pestovaní väčších, odolných a rozmanitých lesov si vyžaduje aj prístup ku genetickým zdrojom, ktoré sú najlepšie dostupné vo vysokohodnotných pralesovitých porastoch a pralesoch; zdôrazňuje význam podpory národných genofondov semenáčikov s cieľom poskytnúť miestnym a regionálnym iniciatívam v oblasti obnovy lesov a zalesňovania dostatočný počet pôvodných druhov stromov; pripomína, že výsadba stromov závisí od podpory miestnych zainteresovaných strán a regionálneho plánovania;
24. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby urýchlene dokončili rámec na mapovanie a monitorovanie pralesov a pralesovitých porastov odstránením medzier v poznatkoch v súvislosti s ich geolokalizáciou, a to aj využívaním najnovších digitálnych technológií, ako je satelitné monitorovanie, a integráciou ďalších najlepších dostupných údajov získaných na mieste; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vytvorili transparentnú a ľahko prístupnú databázu všetkých potenciálnych lokalít, ktoré spĺňajú kritériá pralesov a pralesovitých porastov, a aby zaviedli dočasné moratórium na ťažbu v pralesoch a pralesovitých porastoch s cieľom bezodkladne právne zabezpečiť bezzásahový režim v týchto lokalitách;
25. vyjadruje vážne znepokojenie nad pretrvávajúcim problémom nezákonnej ťažby dreva, a to aj v oblastiach chránených v rámci sústavy Natura 2000, smernice o vtákoch a smernice o biotopoch; zdôrazňuje, že nezákonná ťažba dreva má vplyv na biodiverzitu a môže mať dôsledky, ktoré je ťažké, ak nie nemožné, zvrátiť a napraviť;

⁴Luyssaert S. a kol., 2008: Old-growth forests as global carbon sinks (Pralesy ako globálne záchyty uhlíka), Nature.

26. domnieva sa, že nezákonná ťažba dreva by sa mala pokladať za trestný čin a mali by sa na ňu uplatňovať zodpovedajúce trestné sankcie, a preto by mala patriť do rozsahu pôsobnosti revidovanej smernice o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby urýchlene prijali opatrenia na zastavenie nezákonnej ťažby dreva a sprísnenie kontroly nezákonného obchodovania s drevom prostredníctvom dôkladného monitorovania a dôsledného presadzovania existujúcich predpisov a používania geopriestorových technológií a technológií diaľkového prieskumu; vyzýva Komisiu, aby rozšírila mandát Európskej prokuratúry na trestné činy proti životnému prostrediu;
27. zdôrazňuje, že je dôležité posilniť úlohu príslušných orgánov členských štátov v boji proti nezákonnej ťažbe dreva na základe skúseností získaných pri vykonávaní a presadzovaní nariadenia EÚ o dreve, a vyzýva na zlepšenie ustanovení o rozsahu a kvalite monitorovania a kontrol a na riadnu ochranu lesníkov;
28. víta plán zalesňovania a obnovy lesov, ktorý sa týka výsadby najmenej troch miliárd stromov v EÚ do roku 2030; zdôrazňuje, že takéto iniciatívy by sa mali vykonávať v súlade s jasnými ekologickými zásadami a mali by byť plne zlučiteľné s cieľom v oblasti biodiverzity s prioritným zameraním na obnovu lesných ekosystémov; v tejto súvislosti požaduje ambiciózne a vedecky podložené usmernenia o cieľoch zalesňovania a obnovy lesov priaznivých z hľadiska biodiverzity, ktoré zabezpečia odolné, zmiešané a zdravé lesy a zabránia negatívnym účinkom, ktoré môžu mať monokultúry na lesné ekosystémy; zdôrazňuje, že odolné, zmiešané a zdravé lesné ekosystémy sú vo všeobecnosti odolnejšie ako monokultúrne lesy alebo lesy s krátkymi cyklami ťažby;
29. zdôrazňuje, že pri vykonávaní plánu zalesňovania a obnovy lesov by sa mala náležite zohľadniť rozmanitosť európskych lesov, typy vlastníctva a tradícií obhospodarovania a mal by sa uskutočňovať v úzkej spolupráci a po konzultácii s členskými štátmi a všetkými príslušnými zainteresovanými stranami;
30. vyzýva Komisiu, aby vypracovala ukazovatele a prahové hodnoty založené na dôkazoch s cieľom doplniť rámec udržateľného obhospodarovania lesov, najmä pokiaľ ide o vypracovanie jasných kritérií týkajúcich sa zdravia ekosystémov, biodiverzity a zmeny klímy, aby sa stali účinným nástrojom na zlepšenie udržateľnosti lesov EÚ a zabezpečenie toho, aby obhospodarovanie lesov prispievalo k plneniu cieľov EÚ v oblasti klímy a biodiverzity; považuje tieto dodatočné ukazovatele a prahové hodnoty za kľúčové nástroje na ochranu a obnovu biodiverzity a na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu v odvetví lesného hospodárstva;
31. víta iniciatívu Komisie na posilnenie rámca udržateľného obhospodarovania lesov s cieľom zvýšiť kvalitu a rozmanitosť lesných ekosystémov; zdôrazňuje, že lesné hospodárstvo blízke prírode a udržateľné obhospodarovanie lesov majú potenciál priniesť podobné alebo lepšie hospodárske úžitky a zároveň zachovať a podporovať integritu a odolnosť ekosystémov;
32. zdôrazňuje, že vedomá voľba bezzásahového obhospodarovania lesov alebo ich obhospodarovania blízkeho prírode zlepšuje potenciál lesov ako záchytov uhlíka a útočísk biodiverzity a potenciál obnovy biodiverzity;
33. zdôrazňuje, že za určitých okolností môže zanedbávanie lesov viesť k strate

zamestnanosti vo vidieckych oblastiach a môže viesť k zvýšenej závislosti od dovozu lesníckych výrobkov z tých častí sveta, kde je obhospodarovanie lesov menej udržateľné;

34. zdôrazňuje, že je dôležité podporovať a povzbudzovať environmentálne prospešné činnosti a obhospodarovanie lesov blízke prírode, najmä ekosystémové prístupy vlastníkov a správcov lesov, ktoré zohľadňujú najlepšie postupy a vedecké dôkazy;
35. zdôrazňuje, že je dôležité primerane posúdiť vplyvy plánov udržateľného obhospodarovania lesov na životné prostredie a urýchlene na ne reagovať; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili vykonávanie a presadzovanie smernice o vtákoch a smernice o biotopoch vrátane sústavy Natura 2000;
36. vyzýva členské štáty, aby pokračovali vo svojom úsilí o riadne vykonávanie vnútroštátnych stratégií a právnych predpisov týkajúcich sa udržateľného obhospodarovania lesov a aby ich prispôbili svojim vnútroštátnym, regionálnym a miestnym podmienkam; vyzýva členské štáty, aby primerane transponovali a vykonávali právne predpisy EÚ a záväzné ciele týkajúce sa lesov; vyzýva Komisiu, aby zlepšila dodržiavanie práva EÚ, a členské štáty, aby spolupracovali pri zosúladzovaní rámcov udržateľného obhospodarovania lesov s cieľom posilniť rámec EÚ pre udržateľné obhospodarovanie lesov a pokračovať v rozvoji postupov udržateľného obhospodarovania lesov;
37. vyjadruje poľutovanie nad tým, že z údajov z posledného vykazovaného obdobia podľa smernice o biotopoch vyplynulo, že percentuálny podiel lesov EÚ, ktoré mali nepriaznivý stav v rokoch 2013 až 2018, sa zvýšil na 84,5 % z 82 % v hodnotení za roky 2007 – 2012; zdôrazňuje, že podľa regiónov majú boreálne lesné biotopy európskeho významu najvyšší podiel nepriaznivých zlých hodnotení (56 %) a najvyšší percentuálny podiel biotopov so zhoršujúcimi sa trendmi (43 %), zatiaľ čo makaronézske lesy na Azorách, Madeire a Kanárskych ostrovoch (ktoré majú jedinečnú biogeografiu súvisiacu s flórou Stredozemia pred doby ľadovej) mali najvyšší percentuálny podiel potvrdených dobrých a zlepšujúcich sa posúdení⁵;
38. zdôrazňuje, že vykonávanie cieľov stratégie pre lesy musí byť v súlade so zásadou subsidiarity; zdôrazňuje však rovnakú dôležitosť spoločných právomocí a zodpovednosti EÚ v oblasti lesov, najmä v rámci environmentálnej politiky EÚ, vrátane otázok súvisiacich s udržateľnosťou lesov a ochranou biodiverzity; zdôrazňuje rozmanitosť typov lesov v EÚ s rôznymi vlastnickými štruktúrami a postupmi obhospodarovania, ako aj kultúrnymi a ekologickými podmienkami, zložením a lesokultúrnymi tradíciami; poukazuje na to, že najodolnejšie lesy sú štruktúrne a geneticky rozmanité a vyznačujú sa bohatou vnútrodrohovou sieťou a bohatými symbiotickými vzťahmi a ako také predstavujú sebestačné ekosystémy;
39. v tejto súvislosti zdôrazňuje, že by sa mali podporovať individualizované riešenia

⁵ Science for Environment Policy (2021): European Forests for biodiversity, climate change mitigation and adaptation (Veda pre politiku v oblasti životného prostredia (2021): Európske lesy pre biodiverzitu, zmierňovanie zmeny klímy a adaptácia na ňu), Future Brief 25, Stručné informácie pre GR Európskej komisie pre životné prostredie vypracované oddelením pre vedeckú komunikáciu, UWE Bristol. K dispozícii na: <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>

udržateľného obhospodarovania lesov, ktoré budú vychádzať zo skúseností a znalostí miestnych, regionálnych a celoštátnych zainteresovaných strán a zo zásad a usmernení v oblasti lesného hospodárstva blízkeho prírode; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že by sa nemalo uvažovať o univerzálnom riešení;

40. uznáva, že obhospodarovanie lesov je špecifické pre danú lokalitu a že rôzne lesné podmienky a typy lesov si môžu vyžadovať rôzne prístupy k obhospodarovaniu založené na rôznych ekologických potrebách a charakteristikách lesnej pôdy a zohľadňovať práva a záujmy pracovníkov v odvetví lesného hospodárstva, vlastníkov a iných dotknutých aktérov;
41. víta iniciatívu Komisie vypracovať v úzkej spolupráci s členskými štátmi usmernenia pre lesné hospodárstvo blízke prírode prispôbené miestnym podmienkam a dobrovoľný systém certifikácie, ktorého výsledkom by bola značka kvality EÚ na podporu postupov obhospodarovania, ktoré sú najpriaznivejšie z hľadiska biodiverzity;
42. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že tieto iniciatívy zlepšia lesné ekosystémy, budú chrániť biodiverzitu a zabezpečia pridanú hodnotu postupov obhospodarovania lesov šetrného k prírode; konštatuje, že sa preukázalo, že väčšina existujúcich dobrovoľných certifikačných systémov je dôveryhodná a je účinným nástrojom na podporu udržateľných postupov obhospodarovania lesov v celej Európe, a že ich kontrola inštitúciami EÚ je vítaná, pretože pomáha ich neustále zlepšovať;
43. zdôrazňuje, že okrem sekvestrácie uhlíka má agrolesníctvo významné vedľajšie prínosy pre voľne žijúce živočíchy a biodiverzitu (zlepšené biotopy voľne žijúcich živočíchov, viac opeľovačov a hmyzu), zlepšuje zdravie pôdy a chráni ju pred eróziou, vyplavovaním dusičnanov a záplavami^{6,7,8};
44. zdôrazňuje, že viac finančných prostriedkov by sa malo vyčleniť na podporu nových politík súvisiacich s lesmi a na identifikáciu osobitných, účelových finančných prostriedkov na opatrenia zamerané na zvýšenie udržateľnosti a posilnenie zmierňovania zmeny klímy; zdôrazňuje, že tieto finančné prostriedky by sa mali použiť na motivovanie vlastníkov a správcov lesov, aby investovali do posilnenej ochrany a obnovy lesov, a na podporu udržateľného obhospodarovania lesov priaznivého pre biodiverzitu;
45. zdôrazňuje, že prechod na model lesného hospodárstva blízkeho prírode v EÚ musí byť spravodlivou transformáciou, ktorá podporí odvetvie lesného hospodárstva pri prechode

⁶ Kay, S.; Rega, C.; Moreno, G.; den Herder, M.; Palma, J. H.; Borek, R.; Crous-Duran, J.; Freese, D.; Giannitsopoulos, M.; Graves, A.; Jäger, M.; Lamersdorf, N.; Memedemin, D. et al. (2019): Agroforestry creates carbon sinks whilst enhancing the environment in agricultural landscapes in Europe (Agrolesníctvo vytvára záchyty uhlíka a zároveň zlepšuje životné prostredie v poľnohospodárskej krajine v Európe), *Land Use Policy* 83, s. 581 – 593. DOI: 10.1016/j.landusepol.2019.02.025.

⁷ Burges, P.; Newman, S.; Pagella, T.; Smith, J.; Westaway, S.; Briggs, S.; Knight, I.; Whistance, L.; Raskin, B.; Osborn, S. (2019): *The Agroforestry Handbook: Agroforestry for the UK (Príručka o agrolesníctve: agrolesníctvo pre Spojené kráľovstvo)*, 1. vydanie, Bristol, Spojené kráľovstvo – Agroforestry for the UK, Soil Association, Spojené kráľovstvo, 2019.

⁸ Torralba, M.; Fagerholm, N.; Burgess, P. J.; Moreno, G.; Plieninger, T. (2016): Do European agroforestry systems enhance biodiversity and ecosystem services? A meta-analysis. (Zvyšujú európske agrolesnícke systémy biodiverzitu a ekosystémové služby? Metaanalýza), *Agriculture, Ecosystems & Environment*, 230, s. 150 – 161. DOI: 10.1016/J.AGEE.2016.06.002.

k hospodársky životaschopným a ekologicky zdravým lesom;

46. vyzýva Komisiu, aby posúdila primeranosť rôznych nástrojov financovania EÚ s cieľom zabezpečiť potrebnú podporu pre lesné hospodárstvo pri jeho prechode na udržateľné postupy priaznivé pre biodiverzitu a pri rozvoji lesných ekosystémových služieb a aby posúdila súlad týchto finančných prostriedkov so záväzkami a cieľmi stanovenými v stratégii EÚ pre lesy a stratégií EÚ v oblasti biodiverzity; zdôrazňuje, že najmä treba posúdiť to, či členské štáty a Únia poskytnú dostatočné finančné prostriedky na ochranu lesov v oblastiach sústavy Natura 2000;
47. vyzýva členské štáty, aby zvýšili ľudské a finančné zdroje štátnych agentúr v oblasti lesného hospodárstva; zdôrazňuje, že je dôležité zachovať odborné znalosti verejného sektora; zdôrazňuje, že štátne agentúry v oblasti lesného hospodárstva môžu súkromným vlastníkom lesov poskytnúť veľmi potrebné odborné znalosti týkajúce sa lesného hospodárstva blízkeho prírode a prispôbenia sa účinkom zmeny klímy, ako to dokazuje projekt Giono, ktorý realizuje francúzsky Národný úrad pre lesy (ONF);
48. zdôrazňuje význam spoločnej poľnohospodárskej politiky a poukazuje na to, že existuje priestor na zlepšenie využívania fondov pre rozvoj vidieka členskými štátmi, najmä v programoch týkajúcich sa zlepšovania lesnej biodiverzity;
49. vyzýva členské štáty, aby využívali dostupné podporné opatrenia na ochranu lesov a biodiverzity; zdôrazňuje aj význam zabezpečenia dostatočných zdrojov na vykonávanie stratégie EÚ pre lesy; pripomína, že v prípade dvoch kľúčových zdrojov financovania v rámci fondov pre rozvoj vidieka na podporu udržateľného obhospodarovania lesov v záujme dosiahnutia priorít EÚ v oblasti biodiverzity a klímy na obdobie rokov 2014 – 2020 sa zistilo, že sú oveľa nižšie ako rozsah vykonávania potrebný na to, aby členské štáty splnili svoje právne záväzky podľa smernice o biotopoch a smernice o vtákoch;
50. víta záväzok Komisie zriadiť režimy EÚ pre platby za ekosystémové služby prostredníctvom intervencií súvisiacich s lesmi v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky na obdobie 2023 – 2027;
51. víta oznámenie Komisie o uhlíkovom poľnohospodárstve, ktorého cieľom je stimulovať nové obchodné modely z verejných a súkromných zdrojov odmeňovaním postupov obhospodarovania, ktoré zvyšujú sekvenciáciu živej biomasy a pôdy, dodržiavajú ekologické zásady, posilňujú biodiverzitu a dodržiavajú ciele Únie v oblasti životného prostredia a klímy, ako aj zásadu „nespôsobovať významnú škodu“;
52. poukazuje na potrebu iniciatív v oblasti uhlíkového poľnohospodárstva založených na spoľahlivej vedeckej metodike a zdôrazňuje, že vedomá voľba bezzásahového režimu v ekosystémoch s veľkými zásobami uhlíka a vysokou prírodnou hodnotou a v súlade s cieľmi stratégie biodiverzity by mohla byť oprávnená na systémy uhlíkového poľnohospodárstva a uznaná ako certifikovaný projekt na odstraňovanie uhlíka;
53. víta plán Komisie navrhnuť záväzný regulačný rámec EÚ pre certifikáciu odstraňovania uhlíka do roku 2022 s cieľom správne kvantifikovať, vykazovať a certifikovať úsilie o odstraňovanie uhlíka a zabrániť riziku skresľovania údajov a environmentálne klamlivých tvrdení;

54. pripomína význam stratégie intenzívnej spolupráce, do ktorej by boli zapojené všetky príslušné subjekty s právomocami v oblasti zachovania, ochrany a zlepšovania kvality životného prostredia a udržiavania zdravých a odolných lesov, a to na všetkých úrovniach tvorby politík, s cieľom starostlivo a dôkladne vyhodnotiť a urýchlene nájsť spôsoby, ako dosiahnuť ciele stratégie pre lesy do roku 2030 a zabezpečiť ochranu lesných druhov a biotopov v Európe;
55. je znepokojený predpokladaným rozšírením oblastí náchylných na požiare a dlhšími obdobiami s vysokým rizikom požiarov vo väčšine európskych regiónov, najmä v prípade scenárov s vysokými emisiami; zdôrazňuje, že chýba podpora pri budovaní kapacít prostredníctvom poradenských služieb a že sú k dispozícii len obmedzené usmernenia o tom, ako vykonávať činnosti a opatrenia zamerané na adaptáciu lesov s cieľom predchádzať rizikám zmeny klímy (napr. prírodné požiare, erózia pôdy, choroby a povodne) a znižovať ich; vyzýva Komisiu, aby zhromažďovala a šírila medzi členskými štátmi poznatky o tom, ako prispôsobiť lesy súčasnej a očakávanej zmene klímy v súlade s novou adaptačnou stratégiou EÚ; vyzýva Komisiu, aby na základe zlepšených produktov programu Copernicus, umelej inteligencie a iných údajov z diaľkového snímania vypracovala posúdenia rizika lesných požiarov a mapy na podporu preventívnych opatrení;
56. zdôrazňuje význam ďalšieho rozvoja a plného využívania mechanizmu EÚ v oblasti civilnej ochrany v súvislosti s lesnými požiarimi a inými prírodnými katastrofami;
57. zdôrazňuje potrebu dodatočnej podpory pre členské štáty, najmä pokiaľ ide o riešenie prírodných katastrof, ako sú zamorenie lykožrútom, lesné požiare a iné;
58. vyzýva existujúce platformy, expertné skupiny a iné podobné subjekty zaoberajúce sa všetkými záležitosťami týkajúcimi sa lesov, aby zabezpečili inkluzívne zastúpenie rôznych zainteresovaných strán, ako aj primerané zastúpenie pôvodného obyvateľstva Európy; pripomína význam stratégie intenzívnej spolupráce s cieľom zabezpečiť veľmi potrebnú cezhraničnú spoluprácu pri zabezpečovaní dlhodobého prežitia najcennejších a najohrozenejších druhov a biotopov Európy.
59. vyzýva Komisiu, aby podporovala vytváranie partnerských iniciatív v oblasti zručností so zapojením zainteresovaných strán v oblasti lesného hospodárstva s cieľom zabezpečiť vytváranie kvalitných pracovných miest, dobré pracovné podmienky, vyššie zdravotné a bezpečnostné normy, ochranu pred rizikami a prístup k odbornej a špecializovanej odbornej príprave s príležitosťami na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu pri prechode na udržateľné lesnícke postupy blízke prírode zamerané na zachovanie existujúcich lesov a zabezpečenie vykonávania iniciatív v oblasti zalesňovania a obnovy lesov;
60. naliehavo vyzýva členské štáty, aby uznali namáhavú povahu pracovných miest v lesníctve, stavebníctve, tesárstve a nábytkárstve a aby zaviedli alebo zachovali systémy predčasného odchodu do dôchodku alebo prerušenia kariéry pre pracovníkov v týchto odvetviach; zdôrazňuje, že pracovníci v týchto odvetviach by mali mať pri odchode do dôchodku k dispozícii sociálnu a lekársku pomoc prispôbenú ich potrebám;
61. vyzýva Komisiu, aby v koordinácii s výrobcami lesníckych strojových zariadení prijala iniciatívy na zlepšenie environmentálneho dizajnu takýchto strojových zariadení s

cieľom zosúladiť vysokú úroveň ochrany pracovníkov a minimálny vplyv na pôdu a vodu v lesoch;

62. zdôrazňuje význam zapojenia občianskej spoločnosti do rozhodovania o odvetví lesného hospodárstva a trvá na transparentnom prístupe k údajom týkajúcim sa lesného hospodárstva;
63. zdôrazňuje význam inovácií v lesnom biohospodárstve a podporuje potrebu ďalšieho výskumu nových lesníckych výrobkov a inovácií;
64. zdôrazňuje potrebu výskumu a inovácií v lesníckom odvetví a zdôrazňuje, že dôraz sa musí klásť na nové produkty lesného hospodárstva, inovácie a udržateľné obhospodarovanie lesov; pripomína, že partnerstvo v oblasti výskumu a vývoja musí vychádzať z existujúcich iniciatív spolupráce EÚ v oblasti výskumu a inovácií, ako je napríklad Európska technologická platforma pre sektor lesného hospodárstva (FTP), ktorú iniciovala Komisia v roku 2004, a Európsky lesný inštitút (EFI);
65. vyzýva Komisiu, aby presadzovala normy a ambície EÚ v oblasti ochrany lesov na medzinárodnej úrovni;
66. víta rozhodnutie Komisie zahrnúť európske lesy do rozsahu pôsobnosti jej nariadenia o zákaze určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky v boji proti odlesňovaniu a podporiť inovatívne odvetvie lesného hospodárstva v Európe;
67. vyzýva Komisiu, aby obnovila rokovania o medzinárodnom právne záväznom dohovore o lesoch, ktorý by prispel k obhospodarovaniu, ochrane a udržateľnému rozvoju lesov a zabezpečil ich mnohoraké a dopĺňajúce sa funkcie a využitia, a to aj prostredníctvom opatrení zameraných na obnovu lesov, zalesňovanie a ochranu lesov, a zároveň by zohľadňoval sociálne, hospodárske, ekologické, kultúrne a duchovné potreby súčasných a budúcich generácií, uznával zásadnú úlohu všetkých druhov lesov pri zachovávaní ekologických procesov a rovnováhy a podporoval identitu, kultúru a práva pôvodných obyvateľov, ich komunít a iných komunít a obyvateľov lesa;

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	2.6.2022
Výsledok záverečného hlasovania	+: 62 -: 13 0: 10
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Nikos Androulakis, Maria Arena, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélie Beigneux, Monika Beňová, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Malte Gallée, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Nicola Procaccini, Luisa Regimenti, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Silvia Sardone, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Sogaard-Lidell, Maria Spyraiki, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Manuel Bompard, Annika Bruna, Catherine Chabaud, Stelios Kympouropoulos, Christel Schaldemose

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

62	+
PPE	Bartosz Arłukowicz, Hildegard Bentele, Traian Băsescu, Nathalie Colin-Oesterlé, Christian Doleschal, Agnès Evren, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Stelios Kypouropoulos, Peter Liese, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Dolores Montserrat, Ljudmila Novak, Stanislav Polčák, Luisa Regimenti, Maria Spyraiki, Pernille Weiss, Esther de Lange
Renew	Pascal Canfin, Catherine Chabaud, Martin Hojsík, Jan Huitema, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Linea Søgaard-Lidell, Véronique Trillet-Lenoir, Michal Wiezik, Salima Yenbou, Nicolae Ștefănuță
S&D	Nikos Androulakis, Maria Arena, Marek Paweł Balt, Monika Beňová, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Cyrus Engerer, Jytte Guteland, César Luena, Javi López, Alessandra Moretti, Sándor Rónai, Christel Schaldemose, Günther Sidl, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Malin Björk, Manuel Bompard, Petros Kokkalis, Silvia Modig, Mick Wallace
Verts/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Eleonora Evi, Pär Holmgren, Yannick Jadot, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus

13	-
ECR	Sergio Berlato, Pietro Focchi, Raffaele Fitto, Joanna Kopcińska, Nicola Procaccini, Rob Rooken, Alexandr Vondra, Anna Zalewska
ID	Sylvia Limmer
PPE	Alexander Bernhuber, Jessica Polfjård
Renew	Nils Torvalds, Emma Wiesner

10	0
ID	Simona Baldassarre, Aurélie Beigneux, Annika Bruna, Marco Dreosto, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Joëlle Mélin, Silvia Sardone
NI	Ivan Vilibor Sinčić, Edina Tóth

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

15.6.2022

STANOVISKO VÝBORU PRE ROZVOJ

pre Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

k novej stratégii EÚ pre lesy do roku 2030 – udržateľné obhospodarovanie lesov v Európe (2022/2016(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Michèle Rivasi

NÁVRHY

Výbor pre rozvoj vyzýva Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže v posledných desaťročiach dochádza k čoraz väčšiemu odlesňovaniu a k čoraz rýchlejšej degradácii lesov, a to najmä v dôsledku rozširovania poľnohospodárstva, nezákonnej alebo neudržateľnej ťažby dreva a iných činností, ako je napr. ťažba nerastných surovín;
- B. keďže odlesňovanie vedie k obrovskej strate biodiverzity a ničeniu biotopov, zhoršuje zmenu klímy uvoľňovaním obrovského množstva uhlíka do atmosféry a zvyšuje riziko vypuknutia nových vírusových ochorení;
- C. keďže rozsiahle odlesňovanie v prospech poľnohospodárstva, ťažby surovín a rozvoja infraštruktúry vážne poškodzuje ľudské práva a má zničujúci vplyv na obyvateľov lesov, a to aj pokiaľ ide o zaberanie pôdy, nútené vysídľovanie, policajné prenasledovanie, svojvoľné zatýkanie a kriminalizáciu vodcov spoločenstiev, obhajcov ľudských práv a aktivistov v tejto oblasti;
- D. keďže smernica o energii z obnoviteľných zdrojov stimuluje využívanie biomasy na energetické účely vrátane drevnej biomasy;
- E. keďže z nedávnej správy Komisie¹ vyplýva, že celkové využívanie drevnej biomasy v EÚ sa za posledné dve desaťročia zvýšilo približne o 20 %, čo môže byť ešte viac ovplyvnené zvýšeným cieľom v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov;
- F. keďže ťažba stromov na účely spaľovania dreva na bioenergiu vedie k znižovaniu

¹ Správa Spoločného výskumného centra o vede pre politiku, *The use of woody biomass for energy production in the EU (Využívanie drevnej biomasy na výrobu energie v EÚ)*, 2021.

záchytov uhlíka v lesoch;

- G. keďže rôzne vedecké štúdie Medzivládneho panelu o zmene klímy a Spoločného výskumného centra Komisie dospeli k záveru, že spaľovanie väčšiny lesnej biomasy produkuje viac emisií skleníkových plynov ako uhlie, ropa a plyn²;
- H. keďže podľa Interpolu spôsobuje nezákonný drevospracujúci priemysel až 90 % odlesňovania tropických oblastí v niektorých krajinách a priťahuje najväčšie organizované zločinecké skupiny na svete;
1. víta novú stratégiu EÚ pre lesy do roku 2030 ako jednu z hlavných iniciatív Európskej zelenej dohody na dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti biodiverzity, jej cieľa znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2030 aspoň o 55 % a cieľa klimateckej neutrality do roku 2050;
 2. pripomína zodpovednosť EÚ za ochranu, obnovu a odolnosť svetových lesov, pričom by mala v rámci obhospodarovania lesov uprednostňovať samovývoj lesa s cieľom zvýšiť sekvestráciu uhlíka a prínosy z hľadiska biodiverzity, a to i v rámci svojho vonkajšieho rozmeru; poznamenáva, že udržateľné obhospodarovanie lesov môže zohrávať kľúčovú úlohu pri ochrane klímy prostredníctvom rôznych opatrení a najlepších postupov; pripomína, že kapacity lesov na ukladanie oxidu uhličitého umožnia posun smerom k uhlíkovej neutralite; zdôrazňuje, že v tejto súvislosti je dôležité zvýšiť stromové porasty, obnoviť poškodené ekosystémy a regenerovať pôdu, a to aj prostredníctvom programov obnovy lesa, zalesňovania a budovania odolnosti založených na jasných ekologických zásadách, a zároveň pokračovať v plnení Agendy 2030;
 3. uznáva kľúčovú úlohu lesov pri ochrane klímy a biodiverzity; zdôrazňuje, že lesy prispievajú k úsiliu o zmiernenie negatívnych vplyvov zmeny klímy, ako sú extrémne poveternostné javy vrátane záplav, sucha, búrok, erózie pôdy, vln horúčav a požiarov, a adaptáciu na ne; v tejto súvislosti pripomína, že udržateľné obhospodarovanie lesov môže zabezpečiť aj ochranu pobrežných oblastí a spoločenských; zdôrazňuje, že lesy poskytujú širokú škálu ekosystémových služieb nad rámec sekvestrácie uhlíka, ako je prirodzená filtrácia vody; pripomína negatívne vplyvy globálneho otepľovania na ekosystémy a migráciu druhov v dôsledku zmeny klímy, ktoré si vyžadujú osobitné monitorovanie a dohľad;
 4. pripomína, že odlesňovanie a premena ekosystémov má závažný vplyv na ľudské práva, najmä na práva pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít a na práva k držbe pôdy; domnieva sa preto, že pripravované nariadenie EÚ o výrobkoch, ktoré neprispievajú k odlesňovaniu, by okrem iného malo od hospodárskych subjektov výslovne vyžadovať, aby zabezpečili rešpektovanie a riadne dodržiavanie obyčajového práva a práv k držbe pôdy, najmä Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce (č. 169) o domorodom a kmeňovom obyvateľstve a deklarácií OSN o právach pôvodného obyvateľstva a o právach roľníkov a ostatných osôb pracujúcich vo vidieckych oblastiach, a malo by zaručiť, aby sa všetci držiteľia práv mohli účinne zapojiť do prijímania rozhodnutí a aby sa získal slobodný, predchádzajúci a informovaný súhlas pôvodného obyvateľstva a

² Správa Spoločného výskumného centra o vede pre politiku, *The use of woody biomass for energy production in the EU (Využívanie drevnej biomasy na výrobu energie v EÚ)*, 2021.

iných držiteľov kolektívnych obyčajových práv; v širšom zmysle žiada, aby sa dodržiavanie medzinárodného práva v oblasti ľudských práv stalo podmienkou uvádzania výrobkov na trh EÚ;

5. pripomína, že stabilizácia globálneho otepľovania znamená ukončenie odlesňovania a premeny prírodných ekosystémov; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby všetky komodity a produkty, ktorých výroba má škodlivý vplyv na lesy a iné prírodné ekosystémy bohaté na uhlík, ktoré sú ohrozené spotrebou EÚ, boli zahrnuté do rozsahu pôsobnosti nariadenia EÚ o výrobkoch, ktoré neprispievajú k odlesňovaniu; okrem toho žiada, aby sa rozsah pôsobnosti nariadenia rozšíril tak, aby zahŕňal kaučuk, kukuricu a hospodárske zvieratá; pripomína, že nariadenie musí poskytovať silný rámec presadzovania s účinnými, odrádzajúcimi a primeranými sankciami a zabezpečiť občianskoprávnu zodpovednosť a prístup k spravodlivosti;
6. pripomína záväzok EÚ a Číny zo septembra 2021 spolupracovať na podpore znižovania globálneho odlesňovania posilnením spolupráce v oblasti ochrany a udržateľného obhospodarovania lesov, zvýšením udržateľnosti dodávateľských reťazcov a bojom proti nezákonnej ťažbe dreva a súvisiacemu obchodu³; naliehavo vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby prijali konkrétne opatrenia s cieľom presvedčiť Čínu a ďalšie tretie krajiny, aby prijali podobné právne predpisy o výrobkoch, ktoré neprispievajú k odlesňovaniu;
7. uznáva multifunkčnú úlohu lesov, ktorá zahŕňa širokú škálu environmentálnych, klimatických a sociálno-ekonomických činností, ako je zachovanie biodiverzity a poskytovanie obnoviteľných surovín, čo pomáha vytvárať pracovné miesta a podporovať hospodársky rast vo vidieckych oblastiach; zdôrazňuje, že politiky posilňujúce ochranu a obnovu biodiverzity napomôžu boj proti zmene klímy; vyzýva na udržateľné obhospodarovanie lesov pri plnení cieľov v oblasti klímy, keďže je kľúčové z hľadiska zníženia odlesňovania a degradácie lesov;
8. konštatuje, že cieľom stratégie EÚ pre lesy je podporiť celé udržateľné lesné biohospodárstvo v súčinnosti so zvýšenými ambíciami EÚ v oblasti klímy a biodiverzity; vyzýva EÚ, aby prispela k zvýšeniu odolnosti lesov tým, že bude riešiť výzvy a kompromisy, ktoré vyplývajú z rastúceho dopytu po dreve z hľadiska materiálov, energie a biohospodárstva, a s tým spojené rastúce riziká súvisiace s dovozom produktov, ktoré spôsobujú odlesňovanie, so zaberaním pôdy, nezákonnou ťažbou dreva a porušovaním práv pôvodného obyvateľstva a miestnych komunit; vyjadruje znepokojenie nad zistením Interpolu, že trestné činy v oblasti lesného hospodárstva, ktoré sa často páchajú v spojení s inými trestnými činmi, ako sú daňové úniky, korupcia, podvody v oblasti dokladov a pranie špinavých peňazí, sú najlukratívnejšími zo všetkých trestných činov proti životnému prostrediu; žiada Komisiu a členské štáty, aby si zachovali svoj záväzok bojovať proti nezákonnej ťažbe dreva a obchodovaniu s nezákonným drevom a komoditami rizikovými pre lesy;
9. pripomína, že nezákonná ťažba dreva zodpovedá za odlesňovanie, stratu biotopov a vyhynutie druhov a prispieva ku globálnemu otepľovaniu;

³ Spoločné tlačové komuniké po druhom dialógu na vysokej úrovni medzi EÚ a Čínou o životnom prostredí a klíme z 27. septembra 2021.

10. žiada EÚ a jej členské štáty, aby zvýšili podiel oficiálnej rozvojovej pomoci na reformy v oblasti správy vecí verejných a súdnictva s cieľom bojovať proti trestným činom proti životnému prostrediu a najmä trestným činom v lesnom hospodárstve a predchádzať im, predovšetkým v najmenej rozvinutých krajinách;
11. zdôrazňuje, že zlá správa lesov vedie k nezákonnej ťažbe dreva, a preto opakuje svoju podporu dobrovoľným dohodám o partnerstve v oblasti vynútiteľnosti práva, správy a obchodu v lesnom hospodárstve ako dôležitého nástroja na riešenie základných príčin nezákonnosti, medzi ktoré patrí korupcia, nejasnosť v oblasti pozemkových práv a nadmerný vplyv drevárskeho priemyslu na politiky a právne predpisy v oblasti lesného hospodárstva; vyzýva EÚ, aby zintenzívnila diplomaciu v oblasti lesného hospodárstva prostredníctvom vynútiteľnosti práva, správy a obchodu v lesnom hospodárstve a partnerstiev na ochranu a obnovu lesov, ktoré by mali dodržiavať medzinárodné právo v oblasti ľudských práv, najmä práva pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít so systémami obyčajového pozemkového práva;
12. uznáva, že v súlade s udržateľným obhospodarovaním lesov je zlepšenie, zachovanie a ochrana multifunkčných, zdravých a odolných lesov kľúčovou prioritou všetkých aktérov v hodnotovom reťazci EÚ založenom na lesnom hospodárstve;
13. trvá na tom, že by sa mali vypracovať univerzálne, jasné a spoľahlivé vymedzenia pojmov ako základ na zabezpečenie účinnej ochrany lesov;
14. zdôrazňuje, že politika EÚ v oblasti bioenergie, najmä smernica o obnoviteľných zdrojoch energie, musí spĺňať prísne environmentálne a sociálne kritériá, ktoré odrážajú potrebu zabezpečiť účinné uznávanie a dodržiavanie obyčajových pozemkových práv komunít závislých od lesa a pôvodného obyvateľstva v súlade s medzinárodnými normami, ako sú Dohovor Medzinárodnej organizácie práce (č. 169) o domorodom a kmeňovom obyvateľstve a Dobrovoľné usmernenia Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo pre zodpovednú správu držby pôdy a zásady zodpovedného investovania do poľnohospodárstva a potravinových systémov; vyzýva Komisiu, aby sa osobitne zaoberala ľudskými právami pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít prostredníctvom dobrovoľných dohôd o partnerstve v oblasti vynútiteľnosti práva, správy a obchodu v lesnom hospodárstve; pripomína, že pôvodné obyvateľstvo, miestne spoločenstvá, drobní poľnohospodári a ženy vo veľkej miere závisia od vlastných nenahraditeľných znalostí lesov; zdôrazňuje, že zachovanie prírodných zdrojov nie je len otázkou ochrany biodiverzity, ale aj otázkou sociálnej spravodlivosti ako súčasť širšej vízie ekologickej obnovy; okrem toho zdôrazňuje, že prioritou by mal byť rozvoj poznatkov o lesníctve a ochrane lesov vrátane prenosu poznatkov;
15. vyjadruje znepokojenie nad všeobecne rozšírenou nedostatočnou ochranou obhajcov ľudských práv a životného prostredia, ktorí sú vystavení zlému zaobchádzaniu alebo sú dokonca zabíjaní v tretích krajinách vrátane rozvojových krajín; vyzýva EÚ, aby boj proti beztrestnosti stanovila za jednu zo svojich kľúčových priorit, a to tak, že vytvorí nástroje, ktoré umožnia úplné, účinné a trvalé vykonávanie právnych predpisov v oblasti ľudských práv a životného prostredia a ich presadzovanie;
16. pripomína svoj postoj k vplyvu prepojenia zmeny klímy, zhoršovania životného prostredia a prírodných katastrof ako hnacej sily migrácie a vysídľovania spôsobeného

klímou a vyjadruje poľutovanie nad nedostatočnou ochranou ľudských práv na medzinárodnej úrovni v prípade jednotlivcov, ktorí sú obeťami tejto situácie; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili úlohu a kapacitu regionálnych orgánov pre ľudské práva a iných mechanizmov pri riešení prepojenia zmeny klímy a ľudských práv, a to podporou environmentálnych práv a ochranou obhajcov environmentálnych práv v tretích krajinách;

17. zdôrazňuje, že je vo veľkej miere potrebné neustále rozvíjať výskum a inovácie v oblasti udržateľného obhospodarovania lesov, najmä s cieľom zlepšiť ich prispôsobivosť a odolnosť; zdôrazňuje, že týmto spôsobom možno využiť plný potenciál lesov na dosiahnutie cieľov v oblasti klímy a obehového hospodárstva;
18. berie na vedomie návrhy Komisie na ďalšie prísnejšie kritériá udržateľnosti pre bioenergiu ako súčasť revízie smernice o obnoviteľných zdrojoch energie; pripomína však, že bioenergia na báze dreva je pre EÚ v súčasnosti hlavným zdrojom energie z obnoviteľných zdrojov a predstavuje 60 % jej spotreby energie z obnoviteľných zdrojov, pričom plnenie kritérií udržateľného obhospodarovania lesov podľa prepracovanej smernice o energii z obnoviteľných zdrojov závisí od existencie vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti lesného hospodárstva alebo od systémov riadenia v danej zdrojovej oblasti; v tejto súvislosti vyjadruje znepokojenie nad vplyvom rastúceho dovozu biomasy na životné prostredie, keďže môže viesť k nárastu odlesňovania v zahraničí; trvá na tom, že biohospodárstvo založené na dreve by malo zostať v medziach udržateľnosti a malo by byť zlučiteľné s cieľmi EÚ v oblasti klímy a biodiverzity na roky 2030 a 2050; žiada EÚ a jej členské štáty, aby využívali lesnú biomasu udržateľným spôsobom a vylúčili spaľovanie primárnej drevnej biomasy z akýchkoľvek cieľov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov alebo oprávnenosti na verejné stimuly; okrem toho žiada EÚ, aby zvažila poskytovanie podpory tretím krajinám, ktoré majú potenciál prejsť na iné obnoviteľné zdroje energie ako drevo, čím sa zníži tlak na odlesňovanie spôsobený využívaním dreva ako paliva, a naliehavo žiada, aby sa prijali opatrenia na zvýšenie lesnatosti a v prípade potreby aj iných zalesnených plôch; zdôrazňuje potrebu uplatňovať zásadu kaskádového využívania na drevnú biomasu a dodržiavať zásady obehového hospodárstva;
19. žiada EÚ, aby dodržiavala zásadu súdržnosti politík v záujme rozvoja a zabezpečila súlad medzi politikami v oblasti rozvoja, obchodu, poľnohospodárstva, energetiky a klímy; uznáva pozitívny hospodársky, spoločenský a environmentálny prínos lesného hospodárstva a požaduje ďalšie investície do výskumu, inovácií a technologického pokroku;
20. žiada EÚ, aby harmonizovala rozsiahle ciele svojich právnych predpisov a politík týkajúcich sa lesov a odvetvia lesného hospodárstva;
21. opätovne zdôrazňuje, že obchodná politika EÚ by mala byť v súlade s jej medzinárodnými záväzkami v oblasti životného prostredia a mala by k týmto záväzkom prispievať; pripomína strategický význam spoľahlivých, súdržných a vykonateľných kapitol o udržateľnosti v obchodných dohodách spolu s účinným vykonávaním mnohostranných dohôd v oblasti životného prostredia a klímy; požaduje posilnenie noriem a systémov certifikácie v súlade s pravidlami Svetovej obchodnej organizácie; opakuje svoju výzvu na zavedenie záväzných a vynútiteľných mechanizmov pre

vykonávanie kapitol o obchode a udržateľnom rozvoji týkajúcich sa sociálnych a environmentálnych noriem s osobitnými ustanoveniami o lesoch, ľudských právach a zodpovednom obchodnom správaní vrátane ustanovení zaručujúcich slobodný, predchádzajúci a informovaný súhlas pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít a uznanie práv komunít závislých od lesa a pôvodného obyvateľstva k držbe pôdy; vyzýva Komisiu, aby na základe spoľahlivých údajov a metodík hodnotenia vykonala posúdenia vplyvu na udržateľnosť s osobitným dôrazom na lesy, prírodné ekosystémy a ľudské práva; okrem toho naliehavo vyzýva Komisiu, aby v dohodách o voľnom obchode využívala protikorupčné kapitoly na riešenie odlesňovania a nezákonnej ťažby dreva;

22. víta záväzok Komisie zvyšovať udržateľnosť a transparentnosť dodávateľských reťazcov; v tejto súvislosti vyzýva na uplatňovanie záväzných povinností náležitej starostlivosti na všetky subjekty zapojené do dodávateľských reťazcov komodít, ktoré sú z hľadiska lesov rizikové, a vyzýva Komisiu, aby podporovala záväzný regulačný rámec v tejto oblasti na medzinárodnej úrovni s cieľom podporovať transparentnosť a presadzovať primerané, avšak odrádzajúce sankčné mechanizmy v súlade s hlavnými zásadami OSN v oblasti podnikania a ľudských práv;
23. zastáva názor, že vzhľadom na multifunkčný prínos lesov k ambicióznym cieľom EÚ je nevyhnutná úzka spolupráca a výmena najlepších postupov medzi rôznymi úrovňami riadenia a zapojenými skupinami zainteresovaných strán, ako aj s medzinárodnými, európskymi, vnútroštátnymi a regionálnymi odborníkmi, vlastníkmi a správcami lesov, vedcami a občianskou spoločnosťou;
24. žiada, aby odvetvie lesného hospodárstva zaujalo významné miesto pri plnení cieľa výdavkov na klímu na úrovni 30 % v rámci Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa vrátane finančnej alebo technickej pomoci partnerským krajinám orientovaným na produkciu lesov s cieľom dosiahnuť a presadzovať integrovaný prístup k cieľom OSN v oblasti udržateľného rozvoja; vyzýva delegácie EÚ v tretích krajinách, aby podporovali výmenu najlepších postupov a šíрили európske know-how; predovšetkým vyzýva EÚ, aby sa poučila z inovačných projektov v niektorých tretích krajinách, ako je iniciatíva Veľký zelený múr pod vedením afrických krajín, ktorej cieľom je obnoviť 100 miliónov hektárov degradovanej pôdy v celom regióne Sahel do roku 2030 a uľahčiť rozvoj agroekológie a projektov obnovy; vyzýva EÚ všeobecnejšie, aby podporovala partnerské krajiny pri rozvoji postupov a stratégií udržateľného obhospodarovania lesov na základe spoľahlivých vedeckých dôkazov a aby v súlade s tým uprednostňovala samovývoj lesov, čo umožní rast biologicky rozmanitých prirodzených lesov.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	14.6.2022
Výsledok záverečného hlasovania	+: 20 -: 1 0: 2
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Barry Andrews, Eric Andrieu, Hildegard Bentele, Stéphane Bijoux, Udo Bullmann, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Michèle Rivasi, Bernhard Zimniok
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Alessandra Basso, Frances Fitzgerald, Iskra Mihaylova, Marlene Mortler, Caroline Roose
Náhradníci podľa článku 209 ods. 7 prítomní na záverečnom hlasovaní	Loucas Furlas, Krzysztof Hetman, David Lega, Philippe Olivier, Christine Schneider

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

20	+
ID	Philippe Olivier
PPE	Hildegard Bentele, Frances Fitzgerald, Loucas Fourlas, Krzysztof Hetman, David Lega, Marlene Mortler, Christine Schneider
RENEW	Barry Andrews, Stéphane Bijoux, Charles Goerens, Iskra Mihaylova
S&D	Eric Andrieu, Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
VERTS/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Michèle Rivasi, Caroline Roose

1	-
ID	Bernhard Zimniok

2	0
ECR	Beata Kempa
ID	Alessandra Basso

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	12.7.2022
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 30 - : 2 0 : 10
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Ulrike Müller, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropè, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Asim Ademov, Franc Bogovič, Claude Gruffat, Michaela Šojdrová, Thomas Waitz
Náhradníci podľa článku 209 ods. 7 prítomní na záverečnom hlasovaní	Seán Kelly, Dietmar Köster, Ramona Strugariu

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

30	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
EPP	Asim Ademov, Álvaro Amaro, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Jarosław Kalinowski, Seán Kelly, Norbert Lins, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Michaela Šojdrová
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Ulrike Müller, Ramona Strugariu
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Dietmar Köster, Camilla Laureti, Juozas Olekas

2	-
ECR	Krzysztof Jurgiel
ID	Gilles Lebreton

10	0
ID	Mara Bizzotto
NI	Dino Giarrusso
THE LEFT	Luke Ming Flanagan, Chris MacManus, Eugenia Rodríguez Palop
VERTS/ALE	Benoît Biteau, Claude Gruffat, Martin Häusling, Bronis Ropè, Thomas Waitz

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania